

LETO XXIV. — Številka 46

Ustanovitelji: obč. konference SZDL
Jesenice, Kranj, Radovljica, Sk. Loka
Trzin — Izdaja ČP Gorenjski tisk
Kranj. Glavni urednik Anton Miklavčič
— Odgovorni urednik Albin Učakar

GLAS

KRANJ, sreda, 16. 6. 1971

Cena 50 par

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik.
in sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

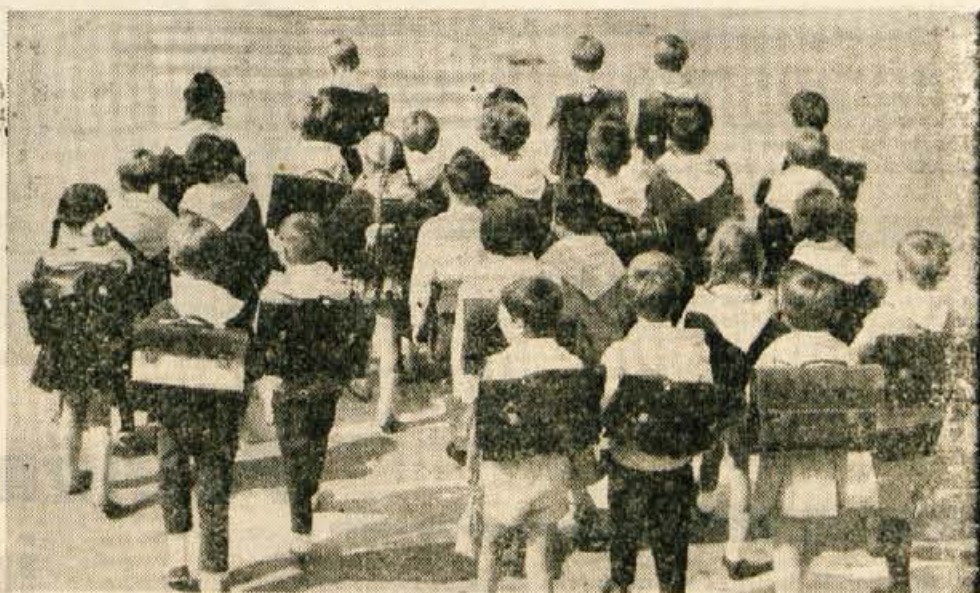
1941
1971

OF

III. ZBOR GORENJSKIH AKTIVISTOV PREDDVOR 27. VI. 1971

Pripravljani odbor III. zbora gorenjskih aktivistov v Preddvoru je že izdelal podroben program prireditev. Več prireditev bo že v soboto, 26. junija. Tako se bo ob 10. uri v Preddvoru začel orientacijski pohod, v katerem bodo tekmovali rezervni oficirji, pripadniki JLA, taborniki, planinci in drugi. Popoldne bodo v osnovni šoli v Preddvoru odprli tudi razstavo 900 let Preddvora in razstavo knjig s partizansko vsebino ter umetniških del Doreta Klemenčiča. Zvečer bodo na Možjanci, Jakobu, Zaplati, Kališču, Storžiču, Lovrencu, Tolstem vrhu, Krvavcu in drugih vrhovih zakurili kresove, hkrati pa se bo ob jezeru Črnava v Preddvoru začel partizanski miting. Na njem bodo nastopili dramska skupina Prešernovega gledališča, moški pevski zbor z Bele, člani Glasbene šole iz Kranja, ansambel doma JLA in drugi.

Nedeljsko jutro se bo začelo z budnico v Kranju in na Beli ter koncertom kranjske godbe na pihala v Preddvoru. Ob 8. uri bo med Bregom in Preddvorom vaja enot teritorialne obrambe s padalskim napadom. Uro pred začetkom zbora aktivistov bo pri spomeniku NOV v Preddvoru komemoracija. Nastopili bodo učenci osnovne šole Preddvor, pripadniki JLA in teritorialnih enot, taborniki, planinci in drugi ter godba na pihala. Po komemoraciji pa se bo ob 11. uri začelo zborovanje, na katerem bo po pozdravnem govoru govoril predsednik zveznega izvršnega sveta Mitja Ribičič. Po govoru bodo združeni pevski zbori skupaj z godbo na pihala in recitatorji dramske družine Prešernovega gledališča izvedli kantato Radovana Gobca Hej, partizan.

17. junij - dan varstva otrok v prometu

To leto v Sloveniji že petič organiziramo vsakoletno zvezno prometno vzgojno akcijo »17. junij — dan varstva otrok v prometu«. Od 17. do 19. junija 1965 je bilo v Karlovcu prvo zvezno posvetovanje o prometni vzgoji otrok in mladine, takrat pa je bil sprejet tudi sklep, da se 17. junij proglasi za dan varstva otrok v prometu. Organizator akcije so republiška in občinska komisija za vzgojo in varnost v cestnem prometu ter osnovne šole in vzgojno varstveni zavodi — vrtec. Poleg redne prometno vzgojne dejavnosti v šolah in vrtcih je namen akcije v tem, da se da še več poudarka varnosti otrok v prometu. Akcija je po programu razdeljena na dva dela, in sicer za čas do zaključka šolskega leta 1970/71 in v začetek šolskega leta 1971/72. Organizatorji akcije imajo za potrebno, da se z vsemi razpoložljivimi sredstvi načrtno opozarja mladino na previdnost na cesti, zlasti ob koncu tekočega in v začetku novega šolskega leta. V tem času in med počitnicami je vsako leto na naših cestah veliko prometnih nesreč, katerih povzročitelji ali udeleženci so

otroci in mladina. Poglejmo statistične podatke o prometnih nesrečah otrok v Sloveniji in posebej za območje gorenjskih občin v letu 1970.

Skupno je bilo preteklo leto v Sloveniji 1218 prometnih nesreč, pri katerih so bili udeleženci ali povzročitelji predšolski in šoloobvezni otroci in mladinci v starosti do 19 let. Pri teh nesrečah je bilo 32 mrtvih in 945 poškodovanih. Na območju Gorenjske pa je bilo 89 prometnih nesreč, pri katerih so bili 3 mrtvi, 70 pa poškodovanih. Najbrž niso samo šole in vzgojno varstvene ustanove in druge institucije dolžne skrbeti za varnost otrok v prometu, temveč morajo starši opozarjati otroke na nevarnosti na cesti, predvsem še med počitnicami, ko otroci te vzgoje v šoli niso deležni. Cesta naj ne bo igrišče. Tudi voznikom naj velja opozorilo na večjo previdnost do otrok v prometu. Saj je poznano, da pride preprosto do prometnih nesreč s soudeležbo otrok in mladine predvsem tudi po krivdi voznikov motornih vozil.

Ob koncu prvega dela akcije, to je 17. junija dopoldne ob 9. uri, bo po vsej Ju-

goslaviji v mestnih križiščih obdaritev prometnih miličnikov in voznikov motornih vozil s cvetjem. S to nekajminutno akcijo se šolska mladina želi na pristrčen način zahvaliti prometnim miličnikom za skrb na področju prometne varnosti, želi pa tudi opozoriti voznike, naj bodo na cesti obzirni do otrok.

Prav bi bilo, da njihove želje upoštevamo. M. Mažgon

Na vrhu Istor-O-Nala

Kranj, 15. junija. Popoldne smo zvedeli, da je slovenska alpinistična odprava, ki je pred skoraj dvema mesecema odšla na pot v Hindukuš, da tam osvoji več vrhov, dosegla lep uspeh. Alpinisti so se povzpeli na 7400 m visoki Istor-O-Nal. Ta podvig je poskušalo tudi več drugih odprav, ki so prav sedaj tam, vendar je uspel le našim alpinistom. Vsi člani odprave so zdravi in nadaljujejo z uresničevanjem načrta.

CESTITAMO.

XXI. mednarodni gorenjski sejem v Kranju od 6. - 17. VIII.

Mitja Ribičič v Kranju

Predstavniki pripravljalega odbora III. zbora gorenjskih aktivistov v Preddvoru so imeli v soboto dopoldne v Kranju krajši pogovor s predsednikom zveznega izvršnega sveta Mitjo Ribičičem. Kot smo že pisali, bo na tretjem zboru gorenjskih aktivistov,

ki bo 27. junija v Preddvoru, govoril Mitja Ribičič. Mitja Ribičič je v soboto obiskal tudi šolo Franceta Prešerna, vrtec Janino in Tekstilindus Kranj. Predstavniki vodstva so ga v Tekstilindusu seznanili z nekaterimi problemi tekstilne industrije. A. Z.

JESENICE

Na zadnji seji predsedstva tovarniške konference ZM v Železarni Jesenice so podelili tudi priznanja Menton ZM. Priznanja so prejeli štirje posamezniki in Radio Jesenice. Mladinsko priznanje Mentor ZM je prejel tudi glavni direktor Železarne mag. ing. Peter Kunc. D. S.

KAMNIK

Po oceni občinske skupščine Kamnik so uspehi gospodarskih organizacij v prvem tromesečju zadovoljivi. Glede na letni načrt so najboljše uspehe dosegli v Svilanitu, Stolu in Menini.

Tudi z izvozom so zadovoljni, saj so v tem obdobju izvozili za 16,5 odstotka več kot v enakem lanskem obdobju. Kamniške gospodarske organizacije so januarja izvozile za 464.949, februarja za 655.708 in marca za 713.360 dolarjev. Skupno torej za 1.834.017 dolarjev. J. V.

KRANJ

Kranj, 15. junija — V Kranju je bil dopoldne razgovor o gradivu za teze za sejo republiške konference socialistične zveze o socialistični republiki Sloveniji kot samoupravni skupnosti in državi. Razgovor, ki so se ga udeležili predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine, je pripravila republiška konferenca socialistične zveze. A. Z.

RADOVLJICA

Radovljica, 15. junija — Popoldne je bila redna seja komiteja občinske konference zveze komunistov. Poleg članov komiteja so se udeležili tudi predstavniki občinskih družbenopolitičnih organizacij in občinske skupščine. Na seji so na podlagi četrtre seje občinske konference zveze komunistov sprejeli akcijski program nalog komunistov in organizacij v občini. A. Z.

ŠKOFJA LOKA

V ponedeljek ob 17. uri se bo sestala sekcija za kmetijstvo pri OK SZDL Škofja Loka. Inž. Ahačič, delegat na II. kongresu samoupravljalcev v Sarajevu, bo razlagal sklepe komisije za kmetijstvo na kongresu, nadalje se bodo pogovarjali o zakonu o združevanju kmetov v zadrage, organizacije združenega dela in pogodbene skupnosti. Na seji se bodo pogovorili tudi o razširitvi sekcije za kmetijstvo. Ugotavljajo namreč, da je v njej premalo neposrednih proizvajalcev kmetov. -lb

Pred nekaj dnevi je bila v Škofji Loki javna razprava o zakonu o združevanju kmetov v zadrage, organizacije združenega dela in pogodbene skupnosti. Zakon je razlagal direktor Kmečkega glasa Jaka Bogataj in drugi kmetijski strokovnjaki. Javne razprave se je udeležilo okrog sto kmetov. -lb

V petek dopoldan se bo pri občinski konferenci SZDL Škofja Loka sestala komisija za pomoč ostarelim. Pogovorili se bodo o popisu občanov starih nad šestdeset let in o njihovem socialnem stanju. Na podlagi teh ugotovitev bodo izdelali delovni program. -lb

Zbornik spominskih obeležij občine Kranj

Pri občinskem odboru ZB NOV v Kranju se v sodelovanju z Gorenjskim muzejem in Zavodom za spomeniško varstvo pripravljajo na izdajo zbornika spominskih obeležij NOB v občini Kranj.

Zbornik bo dragocen pripomoček in učbenik za šoloobvezno mladino, saj bo v njem spoznavala zgodovino svojega kraja med NOB.

V zborniku bo opisano okoli 200 obeležij.

Za krajevni praznik Stražišča je bil v petek koncert pevskih zborov osnovne šole Lucijan Seljak. — Foto: F. Perdan

Podružnici tudi v Radovljici in Škofji Loki

V četrtek, 10. maja, je bila v prostorih krajevne skupnosti Vodovodni stolp v Kranju seja izvršnega odbora medobčinskega društva telesnih invalidov za Gorenjsko, ki ima sicer sedež na Jesenicah, kranjski podružnici pa je prostor brezplačno odstopila krajevna skupnost Vodovodni stolp. Na seji odbora so se zavzeli, da bi tudi v Radovljici in Škofji Loki ustanovili podružnici medobčinskega društva. Predstavniki društva so povedali, da so se o ustanovitvi podružnic že pogovarjali na občinskih konferencah SZDL v Radovljici in Škofji Loki, kjer so jim obljubili vso podporo in pomoč. Težava je v tem, ker je težko dobiti popolne sezname telesnih invalidov. Obravnavali so tudi priprave na zlet telesnih invalidov Slovenije, ki bo 11. julija v Zalcu in ki naj bi se ga udeležilo čim več Gorenjcev. Ker so finančne možnosti medobčinskega društva in posameznih podružnic šibke, bodo za pomoč pri udeležbi na zletu prosili gorenjske delovne organizacije. Srečanje v Zalcu bodo izkoristili tudi za srečanje gorenjskih invalidov. Dogovorili so se, da bodo organizirali tekmovanje v šahu, in sicer

med kranjsko, jeseniško in tržiško podružnico in to pod pokroviteljstvom sindikata Železarne Jesenice.

Spregovorili so še o težavah posameznih podružnic. Na prvem mestu je pomanjkanje najosnovnejših finanč-

nih sredstev in slab odziv delovnih organizacij — razen redkih izjem — na prošnje za skromno pomoč. Se vedno pa se dogaja, da nekateri kolektivi telesnega invalida nočejo sprejeti v delovno razmerje. -jk

Več za zdravje občanov

Svet za zdravstveno in socialno varstvo občine Škofja Loka je pred nekaj dnevi razpravljal o ukrepih, ki naj bi pripomogli k bolj učinkoviti zdravstveni službi. Ze letos bodo odprli v zdravstvenem domu v Škofji Loki okultistično ambulanto. Sedaj morajo zavarovanci hoditi na pregled oči v Kranj. Prav tako bodo letos sistematično pregledali šolarje in tiste otroke, ki so v vzgojno varstvenih ustanovah. Ti pregledi se v zadnjih letih niso dosledno izvajali v Poljanski in Selški dolini ter v Zireh. Z rezultati bo zdravstvena služba seznanila šole in vrte. Bolne otroke bo poslala na zdravljenje.

Uredili bodo avtobusni prevoz bolnikov iz Sovodnja v Gorenjo vas. V Sovodnju ni zdravstvene postaje in pacienti zaradi slabih avtobusnih zvez izgubijo veliko časa, če hočejo obiskati zdravnika v Gorenji vasi.

V tem letu bodo uvedli tudi stalno dežurno zdravniško službo v Škofji Loki. Na voljo bo tudi prebivalcem Selške doline tedaj, ko ambulanta v Železnikih ne bo delala.

V Gorenji vasi in Zireh bo z novim šolskim letom začel delati zobozdravnik, ki bo skrbel za zdravje zob šolskih in predšolskih otrok.

Zdravstveni dom Kranj bo kupil večji rešilni avtomobil, ki bo vozil zavarovance iz Zirov na kontrolne preglede v Kranj ali Ljubljano. Proučili bodo tudi možnost, da bi zavarovance, ki so v socialni stiski, oprostiti participacije do zdravstvenih storitev in zdravil.

Občina je za zdravstveno varstvo letos zagotovila 710 tisoč din. Iz tega denarja bodo financirali del individualne in kolektivne zdravstvene preventive, pokrili stroške za zdravljenje zdravstveno nezavarovanih občanov in tistih kmetov, ki ne morejo poravnati obveznosti iz kmečkega zavarovanja.

V zdravstvene kolonije bo letos odšlo prek 200 otrok. Denar za letovanje zdravstveno ogroženih otrok bo prispevala občina, sklad zdravstvenega zavarovanja in starši — vsak po eno tretjino.

L. B.

Večja doslednost davčnih služb

Na zadnji seji republiškega in gospodarskega zbora skupščine SR Slovenije so sprejeli sklepe in priporočila za učinkovitejšo izvajanje davčne politike in za preprečevanje raznih družbeno škodljivih pojavov.

Številne nepravilnosti na domala vseh področjih našega gospodarstva ne kršijo le naših zakonitosti, krnijo tudi demokratične samoupravne odnose. Razne oblike bogatenja na račun družbene skupnosti, organizacij združenja dela in na račun sočloveka povzročajo mnoge socialne, ekonomske in politične probleme, hkrati pa so v popolnem nasprotju s temeljnimi ustavnimi načeli, ki določajo, da le delo in uspehi dela vodijo k materialnemu in družbenemu položaju človeka. Prav zaradi tega je še bolj pomembno, da nastopimo proti zlorabam in prilaganju družbenega premoženja enotno in organizirano.

Kot pomembno žarišče nastajanja družbeno negativnih pojavov nastopa nedoslednost in neučinkovitost davčnih služb, ki so še vedno premalo organizirane in okrepljene, čeprav so po sprejetem zakonu od 1968. leta postale že neprimerno bolj vsestransko pripravljene in organizirane. Viri osebnega izkoriščanja so tudi davčne zatajilne in razne oblike izigravanja davčnih predpisov. Prav premahna davčna morala zavezancev in nedoslednost davčnih služb vodita do neupravičenega bogatenja.

Posebno vlogo pri reševanju takih problemov bi morali zavzeti družbenopolitični organi v posameznih občinah, ki naj bi z vzorno disciplino in družbeno zavestjo svojega članstva bistveno prispevali k splošni krepitvi davčne morale občanov. Prav tako pa bo nujno potrebno dati organom preganjanja, odkrivanja in sojenja vso podporo, krepiti medobčinsko dogovarjanje in usklajevanje davčnih predpisov, zagotoviti inšpekcijskim in davčnim službam neodvisnost pri sprejemanju strokovnih odločitev, proučiti sistemizacijo delovnih mest v davčnih upravah in izoblikovati ustreznejša merila za nagrajevanje delavcev v davčnih upravah.

Skratka, davčne službe bodo morale izkoristiti vse zakonske možnosti in v svojo lastno zavzetost, da bodo dosledno odpravljale nepravilnosti v davčni politiki in sprejele kot stalno obliko njihovega dela ugotavljanje izvora premoženja občanov.

D. Sedej

Posojilne pogodbe so podpisane

Deset kmetov pod Starim vrhom je v petek podpisalo posojilne pogodbe z Ljubljansko banko, ki jim je odobrila skupno 490.000 din posojila. Poroštvo za kredite je prevzelo podjetje Transturist iz Skofje Loke, ki je lastnik žičnic na Starem vrhu. Zato se posojila niso vknjižila na zemljiško posest. Obresti so osem odstotne, a bo štiri odstotke plačala občina Skofja Loka. Kmetje bodo posojilo vračali pet let. S tem denar-

jem bodo uredili 43 sob s 114 ležišči.

Največ sob bosta uredila Tavčar Jaka iz Zgornje Luše, ki bo imel kar 25 ležišč in Demšar Tomaž iz Zaprevala, ki bo imel 20 ležišč. Čemažar Antonija pa bo v Zaprevalu uredila gostišče s petimi sobami in sedmimi ležišči. Vsi trije bodo uredili tudi centralno ogrevanje.

Dolenc Pavle iz Cetene ravni bo s posojilom preuredil tri sobe z 8 ležišči. Gartner

Milan z Jarčjega brda pa namerava urediti pension s celodnevno oskrbo, Debeljak Anton pa pet sob z desetimi ležišči. Mesec Janez iz Rovta bo obnovil zapuščeno hišo, ki jo bodo lahko najemale družine in tudi same kuhale. V svoji hiši pa namerava urediti štiri sobe z dvanajstim ležišči. Ker v vasi ni gostišča, bo gospodinja, seveda če bodo gostje želeli, tudi kuhala. Urh Rudi je najel posojilo za ureditev vikenda v Podvrhu, ki ga bo preuredil v manjši pension. Urh Franc pa bo v svoji hiši v Podvrhu preuredil tri sobe s sedmimi ležišči. Ob spodnji postaji žičnice pa ima hišo Demšar Pavle, ki bo s posojilom uredil tri sobe s šestimi ležišči.

Kmetje, ki so najeli posojilo, bodo uredili tudi kuhinje in sanitarije. Pri vseh pa že sedaj lahko dobite domačo hrano: salamo, šunko, zaseko, mleko, domač kruh in drugo. Ko bodo preureditve končane bodo gospodinjice, ki so že vse obiskovale tečaj za gostiteljice v Skofji Loki, pripravljale za goste zajtrk in po želji tudi večerjo.

L. B.

XXI. mednarodni gorenjski sejem Največji doslej

Z uprave Gorenjskega sejma v Kranju so nam sporočili, da bo letošnji XXI. mednarodni gorenjski sejem v Kranju, ki bo od 6. do 17. avgusta, največji doslej. Sejem bo prvič v novih prostorih v Savskem logu. Do takrat bo namreč zgrajen en sejemski objekt, druge pa nameravajo graditi postopoma v prihodnjih letih.

Tako kot prejšnja leta se tudi letos za ta sejem zanimajo številni domači in tuji razstavljalci. Prav zaradi velikega zanimanja so na upravi sejma sklenili, da bo glavni sejemski prostor v Savskem logu, dvoje razstavišč pa bo še v osnovni šoli Simon Jenko in v delavskem

domu. V osnovni šoli bo obiskovalcem na voljo tekstilno blago, v delavskem domu pa stanovanjska in druga oprema. Razen tega bo tudi letos v avli občinske skupščine vsak dan modna revija. Zabavni program pa bo tokrat na zunanem gostinskem prostoru v Savskem logu.

Na lanskem XX. mednarodnem gorenjskem sejmu je sodelovalo 370 razstavljalcev, od tega 70 iz tujine. Vsi razstavljalci so lani zabeležili na sejmu 70 milijonov novih dinarjev prometa. Za letos napovedujejo, da bo na sejm precej več domačih in tujih razstavljalcev, večji pa bo tudi promet in obisk.

A. Z.

Britanski parlamentarci na Pokljuki

V soboto je prišla na obisk v Slovenijo 7-članska delegacija britanskega parlamenta, ki se ukvarja z vprašanji gozdarstva in lesne predelovalne industrije. Studijsko delegacijo vodi predsednik laburistične parlamentarne skupine John Parker.

Delegacija je bila v nedeljo gost Gozdnega gospodarstva z Blede in je obiskala bogate gozdove na Pokljuki, ki so jo izredno navdušili, saj so v Veliki Britaniji goz-

dovi izredno mladi, kar je rezultat nenačrtnega sekanja v preteklih letih. Zato ogromno površin šele pogozdjuje in morajo veliko lesa uvažati, med drugim tudi iz Jugoslavije. Poslovno sodelovanje z nami hočejo še poglobiti, kar je razen spoznavanja z našimi gozdovi, načinom gospodarjenja ter organizacijo predelave, glavni namen obiska. Predstavniki našega gozdarstva bodo Angležem obisk vrtili.

-Jk

Premalo mleka in sladkorja

Poslovno združenje jugoslovanskih mlekarjev je sporočilo, da na jugoslovanskem trgu primanjkuje dneвно 300.000 do 350.000 litrov mleka in to zlasti v Dalmaciji, Črni gori in Vojvodini. Zaradi tega že sedaj uvažamo iz Bolgarije dnevno 12.000 litrov mleka, po napovedih jugoslovanskih mlekarjev pa se bo uvoz povečal na 50.000 litrov mleka dnevno.

Zvezna direkcija za rezerve živilskih proizvodov

pa je sklenila pogodbo o uvozu 30.000 ton očiščenega sladkorja v kristalih. Tovor naj bi prispel k nam že junija ali julija in je naročen v državah zahodne Evrope. Razen tega je kupila direkcija tudi 60.000 ton nerafiniranega sladkorja na Kubi, ki ga bodo predelale naše sladkorne tovarne. Tudi ta sladkor bo prispel junija ali julija. Uvoz bo pripomogel, da bo redna preskrba jugoslovanskega trga zagotovljena.

-Jk

Kam po šoli?

Dragica Dolinar končuje šolanje na osemletki v Križah:

»Vpisala se bom na farmaceutsko šolo v Ljubljani. Rada bi delala v lekarni. Zanima me kemija in biologija. Za poklic sem se odločila, potem ko sem pregledala brošuro zavoda za zaposlovanje.«

Šolski zdravstveni center v Ljubljani, farmacevtska šola, sprejme letos 30 učencev. Prijave je treba poslati do 20. junija. Šolanje traja štiri leta. Šola usposablja učence za farmacevtske tehnike.

gb Nagradno žrebanje
Gorenjske kreditne banke

KAJ?	AUSTIN 1300
KDO?	morda VI

Za vse, ki bodo do 31. julija vezali
2000 din za 1 leto
1000 din za 2 leti
ali v tem času obnovili vezavo.

Kranj — Radovljica — Tržič — Bled
Jesenice — Škofja Loka — Železniki

gb Nagradno žrebanje
Gorenjske kreditne banke

KJE?	v ŠKOFJI LOKI
KDAJ?	18. avgusta

137 odstotkov več V partizanskih krajih

(a še vedno premalo)

V petek popoldne je bila v Radovljici druga seja skupščine kulturne skupnosti. Ob pičli sklepčnosti so člani skupščine potrdili letošnji delovni program ter razpravljali o merilih za financiranje dejavnosti. Po daljši razpravi so sprejeli tudi finančni načrt za leto. Nato pa so potrdili osnutka o družbenih dogovorih med kulturno skupnostjo in občinsko skupščino in kulturno skupnostjo, občinsko skupščino in republiškim izvršnim svetom.

Že na začetku se je prečenočila dokaj slaba udeležba, saj kar sedem članov skupščine odsotnosti niti ni opravičilo. Torej malce čuden odnos, saj je bila na dnevnem redu vendar finančna problematika. Vendar pa za to razprava ni bila okrnjena. Ugotovili so, da kljub letos povečanim sredstvom za kulturno dejavnost v občini, le-teh še vedno ne bo dovolj za rešitev vseh vprašanj. Od lanskih 42 milijonov starih dinarjev bo letos v občini na voljo za kulturno dejavnost prek 100 milijonov starih dinarjev ali 137,9 odstotka več. Tako bodo letos nekatere poklicne ustanove dobile precej več denarja in tako deloma nadoknadle zamujeno v prejšnjih letih. Med tistimi, ki si bodo letos lahko malo opomogli, so matična knjižnica Radovljica in muzeji. 60 odstotkov več sredstev kot lani je tudi za osnovno dejavnost zavoda za spomeniško varstvo in 25 odstotkov več za spomeniške akcije. V razpravi so tudi opozorili, da bo sicer zveza kulturno-prosvetnih organizacij dobila okrog 35 odstotkov več sredstev kot lani, vendar je to v primerjavi s potrebami in de-

javnostjo v občini še vedno premalo.

Najbolj pereč problem v občini je namreč vzdrževanje oziroma popravilo kulturnih domov. Po grobem izračunu bi zanje takoj potrebovali okrog 57 milijonov starih dinarjev. To pa je znesek, ki ga kulturna skupnost sama ne bo zmogla. Letos so sicer v investicijski sklad namenili na 9 milijonov starih dinarjev, s čimer pa bodo lahko uredili le najnujnejše. Skratka, na seji je prevladalo stališče, da je 137 odstotkov sredstev več kot lani precej, vendar še vedno premalo za zagotovitev kolikor toliko normalne dejavnosti na vseh področjih.

Koliko je bilo za zdaj na kulturnem področju v občini zamujenega, pa se je pokazalo tudi v razpravi o potrditvi družbenih dogovorov. Člani skupščine so menili, da bi se morala v prihodnje stopnja občinskega prispevka oziroma odstotek sredstev za kulturo v občinskem proračunu povečati. Ta letos znaša 2.532 odstotka. Menili so, da bi prihodnje leto morali zagotoviti 3 odstotke, leta 1973. pa 3,5 odstotka. Šele tako bi lahko postopoma zagotovili sredstva za normalno kulturno reprodukcijo, kot je nekdo označil sedanji položaj. Vendar so se nazadnje člani skupščine odločili, da se podpiše družbeni dogovor z občinsko skupščino samo za eno leto. Menili pa so, da je v dogovoru treba zagotoviti 2,532 odstotka za kulturno dejavnost oziroma da sredstva ne bodo manjša kot lani in povečana za toliko kot se je letos povečal občinski proračun. A. Žalar

Ob praznovanju 30. obletnice vstaje je aktiv ZB NOV upravnih organov skupščine občine Kranj pripravil v soboto, 5. junija, obisk znanih partizanskih krajev v Selški dolini. V vasi Praprotno smo se ob spomeniku padlih poklonili njihovega spomina. V Dolenji vasi smo obiskali centralni spomenik padlim borcem in talcem Selške doline. Pot smo nadaljevali po slikoviti dolini.

V Železnikih smo bili deležni posebej pristranskega in toplega sprejema, ki so nam ga pripravili člani terenskega odbora ZB NOV in učenci osnovne šole pred spomenikom padlih borcev. Ob spomeniku smo položili venec ter izročili spominska darila našim soborcem. Ob sprejemnem kulturnem programu smo posebej občudovali desetletno delo, ki je sama napovedovala program, vodila pevski zbor ter recitirala. Domačini so nas seznanili z glavnimi dogodki in borbami med NOB, orisali zgodovinski razvoj kraja, pokazali krajevni muzej ter z velikim optimizmom nakazali dela za naprej. Kakšen razvoj doživljajo ti partizanski kraji, zgovorno priča dejstvo, da jim zelo primanjkuje delavcev. Po zelo ozki cesti se je naš avtobus komaj prebijal in smo srečno prišli do čudovite Sorške planine. Po krajšem postanku smo nadaljevali pot do Vodiške planine in zelo lepo urejenega počitniškega doma za udeležence NOB. Pred domom nas je sprejel znan revolucionar Janez Strgovšek in v kratkem nagovoru zelo nazorno in živo orisal začetek, potek in glavne dogodke borbe na tem podro-

čju. Tov. Strgovšek je sam sodeloval z znanim revolucionarjem Žagarjem ob organiziranju vstaje na tem delu Gorenjske in je dejanski zaklad podatkov in detajlov iz prvih dni naše borbe.

Pred domom smo ob zvokih harmonike zapeli partizanske

pesmi. Obisk partizanskih krajev je za bivše borce in aktiviste predstavljal posebno doživetje. Kako malo je potrebno, da smo zopet skupaj, enotni in tovariški. Takšnih obiskov in srečanj v starih partizanskih krajih bi moralo biti več. G. Moštrokol

Ločani v Selah na Koroškem

Delegacija predstavnikov škofjeloške občine, ki jo je vodil tajnik komisije za mednarodne prijateljske stike Alojz Rajgelj, je v četrtek, 10. junija, obiskala občino Selah na Koroškem. Najprej so si ogledali slovensko šolo v Selah, nato pa jih je sprejel predsednik občine. Popoldan je bilo prijateljsko srečanje s prebivalci Sel in okoliških slovenskih krajev. Predsednik skupščine občine Škofja Lo-

ka je na srečanju predlagal, da bi se škofjeloška in selska občina pobratili. Listino o pobratenu naj bi podpisali septembra.

Z delegacijo je potoval na Koroško tudi pevski kvartet Zvonček iz Škofje Loke, ki je na srečanju zapel nekaj slovenskih narodnih pesmi.

Ločani so s tem vrnilo obisk občanom Sel, ki so bili v Škofji Loki lani. L. B.

Obisk pri koroških Slovencih

Na povabilo predstavnikov slovenskih organizacij s Koroške so pretekli teden člani komisije za zamejske Slovence pri občinski konferenci SZDL Radovljica obiskali Celovec, Bilčovs, Skufčec, Reko in Sent Jakob v Rožu. Poleg razgovorov z nekaterimi vidnejšimi predstavniki političnega in prosvetnega življenja so člani komisije prišli v stik in se pogovarjali tudi z rojaki in mladino v vaseh. Goštelji so seznanili goste iz Radovljice s položajem slovenske narodne skupnosti na Koroškem, z delom slovenskih političnih in kulturno-prosvetnih organizacij, z razvojem manjšinskega šolstva, založniško dejavnostjo in z rezultati dosedanjih stikov z matičnim narodom. Zlasti slednje je bilo osrednje vprašanje, na katerem so se največ zadržali. Na obeh straneh je bila izražena pripravljenost za to, da bi bilo navezovanje tesnejših stikov z družbeno-

političnimi in kulturno-prosvetnimi organizacijami v obmejnih občinah v Sloveniji, predvsem na Gorenjskem, bolj organizirano kot doslej. Poudarjena je bila potreba, da se vse gorenjske občine povežejo v enotno akcijo prek organizacij in društev z ustreznimi organizacijami in društvi na Koroškem. Organizacije naj bi nudile strokovno in organizacijsko pomoč in omogočale medsebojno gostovanje. Pri tem pa naj bi ne delale razlik zaradi strankarske pripadnosti zamejskih organizacij, temveč podpirale vse enako.

V navezovanju stikov s koroškimi Slovenci bodo po mnenju tamkajšnjih predstavnikov v ospredju obiski naših občanov, raznih delegacij ali skupin v slovenske kraje in slovenskim ljudem, predvsem pa bi bilo spodbudno za naše rojake, da bi prirejali turistične izlete in leto-

vanja pri slovenskih hotelirjih in gostilničarjih. Naši kupci naj bi čimveč obiskovali slovenske trgovce in obrtnike. Vse to bi krepilo gospodarsko moč naših rojakov, ki so glede tega vedno bolj ogroženi. V zvezi s tem bo potrebno na Gorenjskem pa tudi drugje v Sloveniji objaviti seznam vseh slovenskih trgovin, gostiln, hotelov, posojilnic in drugih podjetij in ustanov na Koroškem, da bi naše ljudi seznanili z njimi in jim omogočili obisk. Vestnik zveze koroških partizanov je takšen, sicer še nepopoln seznam objavil, vendar zaradi majhne naklade ni dostopen večini občanov. Morda bi kazalo o tej stvari spregovoriti na republiškem nivoju? O tem bo bržkone zavzel stališče tudi svet gorenjskih občin, ki mu je podoben predlog že posredovala komisija za zamejske Slovence pri OK SZDL Radovljica.

—ci

Delavska univerza Tomo Brejc Kranj

sprejema prijave za vpis slušateljev v šolskem letu 1971/72

V CENTRE ZA IZREDNI ŠTUDIJSKI NA:

višji tehniški šoli Maribor (oddelki za strojništvo, elektrotehniko, gradbeništvo, kemijo in tekstil)
višji pravni šoli Maribor
ekonomski fakulteti Ljubljana (poslovni oddelek)

V ODDELEK ZA ODRASLE:

upravno administrativna šola (III. letnik)
administrativna šola
tehniška srednja šola (elektro in strojna smer)
poklicna šola (elektro in kovinska smer)
poklicna šola gostinske stroke (kuhar, natakar)
delovodske šole (elektro, kovinska in gradbena smer)

V OSNOVNO ŠOLO ZA ODRASLE

5., 6., 7. in 8. razred

V TEČAJE

začetne, nadaljevalne in konverzacijske tečaje angleškega, nemškega, francoskega in italijanskega jezika
za pripravo učencev na popravne izpite v osnovni oziroma srednji šoli
za kurjače centralnih kurjav (nizkotlačni kotli)
za privatne gostilničarje
za skladiščnike
tehniškega risanja
stenografije in strojepisja

PRIJAVE SPREJEMAMO:

za ekonomsko fakulteto,
upravno administrativno šolo do 25. avgusta 1971
za tečaje za popravne izpite do 5. julija
za osnovno šolo do 15. avgusta 1971
za vse druge oblike pa do 10. septembra 1971
od 7. do 14. ure in ob sredah od 7. do 16. ure.

Informacije po tel. št. 21026, 21243.

Se enkrat

Nevaren porfir iz Kamne gorice?

Pod naslovom Nevaren porfir iz Kamne gorice? smo v Glasu v sredo, 2. junija, objavili izveček iz razprave na seji radovljanske občinske skupščine. Skupščina je namreč sklenila, da bo o izdaji lokacijskega dovoljenja Cestnemu podjetju Kranj za odprtje kamnoloma v Kamni gorici sklepala, ko bo predložena vsa potrebna dokumentacija in bodo opravljene analize in zagotovila, da kamnolom ne bo ogrožal precizne proizvodnje posameznih podjetij na tem področju ter ko bo pojasnjeno, kako bo s cesto.

Na cestnem podjetju v Kranju pa imajo o omenjenem kamnolomu takšno mnenje oziroma stališče:

»Kamen porfir oziroma keratofir je predpisan za obrabno asfaltno plast na avtocestah in cestah I. reda. Cestna podjetja v Sloveniji morajo ta kamen zdaj uvažati iz sosednje Avstrije ali ga dobavljati iz Hrvaške in Srbije. Cestno podjetje Kranj dobiva ta kamen oziroma pesek iz Hrvaške. Ob tem je pomembno, da stane kubični meter tega materiala prepeljanega v Slovenijo 16 tisoč starih dinarjev. V tej ceni pa predstavlja 50 odstotkov samo prevoz. Kubični meter porfirja iz Srbije pa stane okrog 25 do 30 tisoč starih dinarjev za kubični meter, od tega pa odpade okrog 75 odstotkov na prevoz.

Ker se na Hrvaškem pripravljajo na gradnjo večjih cest, kamen tudi od tamkaj kmalu ne bomo mogli več dobivati. Ugotovili smo, da so ležišča keratofirja oziroma porfirja v kranjski občini v dolini Kokre, v škofjeloški občini, v bližini Bleda in na pobočju Jelovice blizu Kamne gorice. Kubični meter iz Kamne gorice bi veljal okrog 10 tisoč starih dinarjev.

Prav zato smo začeli zbirati potrebno dokumentacijo za odprtje kamnoloma v Kamni gorici. Ob tem pa je bilo naše stališče, da kamnolom ne sme ogroziti precizne pro-

izvodnje nekaterih podjetij v bližini oziroma dolini in da je treba temu primeroma urediti sedanjo cesto. Tako je v glavnem strojno-tehnološkem projektu že predvideno mehanično odpraševanje. V 14 dneh pa bo gotova tudi analiza odpraševanja (strujanja zraka v dolini) in prometa na sedanji cesti. Če bo analiza pokazala, da bo treba urediti tudi vodno odpraševanje, ki zagotavlja normalno oziroma potrebno čistočo zraka, bomo zagotovili tudi to. Čeprav smo od 1968. leta vložili že okrog 50 milijonov starih dinarjev v vse raziskave in potrebno dokumentacijo, bomo zagotovili tudi denar za to, da kamnolom ne bi porušil sedanjega ravnotežja v dolini in škodoval industriji.

Celotna investicija za odprtje kamnoloma v Kamni gorici znaša okrog 1,2 milijarde starih dinarjev. V tem znesku pa so tudi začetna sredstva za ureditev ceste. Namenili smo 180 milijonov, kar naj bi za prvo leto obratovanja po naših izračunih zadostovalo. Podatek, da bi rekonstrukcija ceste veljala okrog 2 milijardi starih dinarjev, po naši oceni ni točen. Za primer bi lahko navedli rekonstrukcijo ceste Križe—Golnik, ki bo neprijetno težja kot bi bila rekonstrukcija ceste od Kamne gorice do Podnarta. Na odseku Križe—Golnik bo veljal kilometer rekonstrukcije okrog 150 milijonov starih dinarjev. Odsek, ki bi ga bilo treba urediti zaradi kamnoloma v Kamni gorici, pa je dolg okrog 6 kilometrov.

Polna zmogljivost kamnoloma v Kamni gorici je preračunana na 60 kubičnih metrov materiala na uro. To pomeni 10 kamionov v eno smer v eni uri. Ker pa bo prvo leto proizvodnja v kamnolomu poskusna in bomo dosegli največ 30 do 40 kubičnih metrov materiala na uro, bo promet skoraj polovico manjši (ne pa 14 kamionov na uro v eno smer kot je bilo objavljeno), in bi zato s 180 milijoni starih dinarjev prvo leto lahko uredili vse kritične odseke na sedanji cesti. Sicer pa smo za to, da tudi glede tega dobimo točne ocene in dejanske potrebe na podlagi študije.

Takšno je torej mnenje oziroma pojasnilo Cestnega podjetja Kranj.

»Čeprav ste deloma že odgovorili, pa bi vseeno radi obrazložitev, zakaj ravno kamnolom v Kamni gorici?« smo poprašali direktorja Cestnega podjetja Kranj tovariša Rihtaršiča.

»Razlogov je več. Glavni pa so: precejšnja zaloga kvalitetnega keratofirja, pomanjkanje tega materiala v Sloveniji, drag prevoz iz sosednjih republik ali iz tujine, precejšnje potrebe zaradi gradnje cest pri nas, in seveda znižanje cene za kvadratni meter asfalta. Razumljivo pa je, da bi s tem prebivalci ob sedanji cesti od Kamne gorice do Podnarta veliko preje dobili urejeno cesto, s tem pa tudi podjetja lažji dostop in možnost za hitrejši razvoj. Morda je slednje stališče malce nevdržno, saj pri nas skoraj ni primera, da bi nekdo uredil tudi cesto, če se odloči za večjo investicijo. Po tej logiki bi namreč neko podjetje, ki gradi hotel ali večji turistični center in podobno, moralo urediti tudi cesto. To bi bilo zelo lepo, saj bi bilo tako na Gorenjskem veliko cest urejenih. No kakorkoli že, naše podjetje je pripravljeno zaradi kamnoloma urediti tudi cesto.« A. Zalar

Konec julija 164 starih milijonov za kredite

Pretekli četrtek je bila v Kranju ustanovna seja hranilnokreditne službe pri gozdnem gospodarstvu Kranj, ki so se je udeležili člani osrednjega kreditnega odbora ter člani pododborov iz Škofje Loke, Tržiča, Preddvora in Kranja. Na seji so sprejeli kreditne pogoje ter izvolili predsednika osrednjega kreditnega odbora. To nalogo smo zaupali kmetu Francu Benedičiču iz Škofje Loke. Osrednji odbor ima 11 članov. V njem je 6 kmetov, predsednik štiri pododborov in direktor GG. V pododborih pa so po trije kmetje in dva člana kolektiva GG.

Kreditna in hranilna služba pri GG bo imela po predvidevanjih konec julija že 164 starih milijonov razpoložljivih sredstev. Maja je pri njej že začelo varčevati 152 kmetov in 108 delavcev Gozdnega gospodarstva. Značilnost službe namreč je, da pri njej ne varčujejo le kmetje, lastniki gozdov, temveč tudi delavci podjetja. Zato bo dajala služba tri vrste kreditov. Prvi so srednjeročni krediti in sicer jih bodo dobili kmetje za preresitve kmetij v intenzivnejšo kmetijsko proizvodnjo ter dopolnilne dejavnosti, kot so gozdarstvo in turizem. Kmet bo lahko dobil največ 5 starih milijonov dinarjev kredita — kar ni veliko in bo ta vsota lahko z leti večja — za dobo petih let in s

25-odstotno lastno udeležbo. Ker bodo kmetje te kredite porabili za graditev, preureditev in opremo gospodarskih objektov, za boljše izkoriščanje in razširitev kmetijskih zemljišč, za nakup strojev in naprav in za snovanje dolgoročnih nasadov ter nakup plemenske živine, bo obrestna mera 3-odstotna. Pet odstotkov namreč pokrijeta občina in republika.

Drugi so kratkoročni krediti, s katerimi bodo kmetje lahko krili trenutne potrebe (nakup živine, strojev). Najvišja vsota znaša dva stara milijona dinarjev za dobo dveh let. Prosilec bo moral dati 20 odstotkov pologa, obrestna mera pa znaša 8 odstotkov. Iz sklada službe bodo dobivali kredite tudi delavci podjetja. Kriteriji so enaki kriterijem za potrošniške kredite. To je tretja vrsta kreditov, ki jih bo dajala hranilnokreditna služba pri Gozdnem gospodarstvu.

Večino denarja bo služba dajala za srednjeročne kredite in sicer po izračunih za 31. julij letos kar 86 milijonov 600 tisoč starih dinarjev. Ostali denar pa je namenjen za kratkoročne in potrošniške kredite. Prav tako je največ denarja namenjeno za škofjeloški gozdarski okoliš, vendar delitev v praksi ne bo tako stroga in se bodo krediti dajali tistemu in tam, kjer bo rodil največje sadove in kjer so potrebne največje in najbolj utemeljene. Tudi kreditna sredstva bodo iz leta v leto večja. Konec letošnjega leta naj bi znašala 180 starih milijonov dinarjev, konec prihodnjega leta prek 300 milijonov in konec 1973. leta že prek 500 milijonov starih dinarjev!

Po besedah direktorja GG Kranj je hranilnokreditna služba prispevek k tesnejšemu sodelovanju s kmeti in izboljšanju njihovega materialnega položaja ter lepši prihodnosti kmečkih naslednikov. Slej ko prej bo morala tudi družba to službo prejeti in pritrkniti svoj dinar.

J. Košnjek

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA V LJUBLJANI VPISUJE V DOPISNE ŠOLE

- osnovno šolo (5., 6., 7. in 8. razred)
- administrativno šolo (dveletna)
- ekonomsko srednjo šolo (dopisno, kombinirano)
- tehniško šolo (za strojno, elektrotehniško, lesnoindustrijsko in kemijsko stroko)
- delovodsko šolo (za strojno stroko)
- poklicno šolo kovinarske stroke

VPISUJE TUDI V DOPISNE TEČAJE

- nemškega in italijanskega jezika
- tehniškega risanja
- za skladiščnike
- za kontrolorje in predelavce v kovinarski stroki
- za varnost pri delu (skupinski vpis v posameznih delovnih organizacijah)

VPISUJEJO VSAK DAN od 7. do 14.30, ob torkih do 18. ure ter drugo soboto v mesecu.

Podrobnosti o sistemu dopisnega izobraževanja, učnem programu in pogojih za vpis boste lahko izvedeli iz prospekta za šol. leto 1971/72, ki vam ga pošljemo na vašo zahtevo.

S takojšnjim vpisom pridobite na času!

SVOJ NASLOV NAPISITE S TISKANIMI ČRKAMI. Za prospekt pošljite znamko v vrednosti 3,00 dinarje na naslov:

DOPISNA DELAVSKA UNIVERZA, Ljubljana, Paranova 39, telefon 312-141, poštni predal 106.

SENTA

skladišče Kranj,
Tavčarjeva 31.
tel. 22-053

Kombinati, kmetijske za druge, posestva, kmetovalci!

Odkupujemo pšenico in vse vrste žitaric po najvišjih dnevnih cenah. Kmetovalcem plačamo v gotovini pri prevzemu.

Prodajamo najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenični zdrob in koruzni zdrob.

Skladišče je odprto od 7.30 do 16. ure vsak dan tudi v soboto.

20 Miha Klinar

Aprilsko sporočilo 1941

Predigra

**ZA NAPAD NA SOSEDE
POTREBUJES OLJE, ROPARI
A MI BIVAMO OB CESTI,
KI K OLJU PELJE**

(Bertolt Brecht, Bericht der Serben)

Tudi Mussolinijevo razpoloženje je bilo klavno. »Duce je izredno zaskrbljen in potlačen. Prvič ga vidim tako nerazpoloženega,« je zapisal Ciano 17. marca 1939. »Celo za časa Anshlusa je pokazal večjo prisebnost. Mori ga hrvatski problem,« je tudi Mussolini izrazil bojazen, da bo izgubil svoj vpliv na Hrvate in da se mu bodo podrla načrta, ki jih je koval glede 'neodvisne Hrvatske'. »Boji se, da ne bo Maček (po Tisovem vzgledu) proglasil neodvisnosti in se postavil pod nemško zaščito.« V tem primeru obstajata samo dve možnosti: ali bomo (mi Italijani) izstrelili prvi strel na Nemčijo, ali pa nas bo zmlela revolucija, ki jo bodo dvignili fašisti sami, ker ne bi mogli nihče med nami trpeti, če bi se kljukasti križ (namesto liktorskega snopa s sekirico) utrdil na Jadranu.«

Tako je rekel Mussolini Ciano. Razmišljal je v tem trenutku nerazpoloženja do svojega 'učenca Hitlerja' (ki pa je že zdavnaj prerastel učitelja), da bi se 'učencu' maščeval z iskanjem sporazuma s Francijo s pomočjo Londona. Tudi čete, ki jih je nameraval poslati v Libijo, je nameraval zadržati v Italiji za 'obračun z učencem', vendar je vse te misli na Ciano nasvet zavrgel in se prav tako na Ciano nasvet odločil, da stopi v stik s Hitlerjem in se z njim enkrat za vselej pogovori

O HRVATSKEM VPRAŠANJU

»Treba je povedati jasno in glasno, da ne bomo mogli privoliti v nobeno spremembo trenutnega jugoslovanskega položaja v Hrvatski, ker bi moral v nasprotnem primeru podvreči svojo politiko popolni in temeljiti preizkušnji,« je zapisal Ciano, potem pa poklical nemškega poslanca von Mackensena ter govoril z njim 'mirno, toda zelo odločno'. »Spomnil sem ga, da je Führer rekel Duceju in meni, da Nemcev ne zanima Sredozemlje in da smo politiko zgradili na določenih predpostavkah. Če te ne veljajo več, pomeni to zlom Osi, a nemško vmešavanje v hrvatske zadeve bi to pomenilo. Mislim, da je moja izjava Mackensena pretresla. Prepričeval me je, da je naša bojazen brez osnove in da se Führerjev odnos do naših interesov ni spremenil.

Izrazil je upanje, da duce ni tragično sprejel najnovejših dogodkov...«

Toda Mussolini se še vedno ni pomiril. Najbrž je čutil, da ob svojem učencu postaja majhen. V času, ko je zavzel Etiopijo, se je čutil velikega. Tudi v španski državljanski vojni, ki je z njegovo in nemško pomočjo prav te dni dokončno porazila republikansko vojsko, se je še čutil večji kot Hitler. Zdal pa je nenadoma zrasla Hitlerjeva veličina. Tudi Franco, ki je šele nekaj dni neomejeni diktator fašistične Španije, je že imel Hitlerja za prvega in največjega voditelja med fašističnimi voditelji v Evropi. Tega častihlepni Mussolini ni mogel kar tako preboleti, kakor mojster le s težavo in počasi preboli, ko spozna, da ga je učenec prerastel. Mussolini se je čutil ponižanega pred italijansko nacijo. Temeljito je razmišljal o dogodkih zadnjih dni in trdil, da je v tem trenutku nemogoče italijanskemu narodu (za italijanski narod je seveda smatral svoje fašiste) prikazati zvezo z Nemčijo v povoljni luči.

»Se kamenje bi se uprlo,« je zagrenjen govoril Ciano. Tudi zaskrbljenost zaradi hrvatskih zadev, ki bi mu jih lahko prevzeli Nemci, je še vedno naraščala v njem. »Vse novice potrjujejo, da se razmere zaostrejujejo,« tudi Ciano ni bil miren. Zato je sklenil, da pošlje v Beograd brzojavko, s katero je obvestil kneza Pavla, da so Italijani zaklicali Nemčiji svoj: »Stoj!«, če bi se Hitler hotel vmešati v hrvatske razmere, kakor se je v slovaške. Hkrati pa je sklenil, da bo pospešil pogovore s Hrvati (misli na Mačka in Paveličeve ustaše), da bi kneza Pavla prestrašili.

»Vsak trenutek je lahko za nas usoden,« je Ciano 19. marca zapisal v svoj dnevnik. Mimo tega se je del italijanske armade koncentriral v severovzhodnih predelih takratne Italije. »V primeru, če na Hrvatskem izbruhne revolucija, bomo začeli z akcijo,« je Ciano zaupal svojemu dnevniku Mussolinijeve sklepe, da bo pri 'reševanju' hrvatskega vprašanja prehitel Nemce. »Če nas bodo Nemci poizkušali ustaviti, bomo nanje streljali.« Dogodki zadnjih dni so spremenili Mussolinijevo in Cianoovo mnenje o Hitlerju in Nemčiji, kolikor Ciano seveda v svojem dnevniku ni ponavljal samo trenutnega Mussolinijevega mnenja, rojenega iz že omenjenih razlogov ranjene Mussolinijeve častihlepnosti. »HITLER JE NEZVEST IN NEZANESLJIV, Z NJIM SE NE DA VODITI NOBENE POLITIKE...«

Hitler pa ni mislil na ranjeno častihlepje svojega fašističnega vzornika, ki ga kot takega najbrž ni več priznaval in se je sam imel za prvega in največjega moža ne samo v Evropi, marveč na vsem svetu. Počutil se je kot nadčlovek 'onkraj dobrega in zlega', ki mu je 'vse

dovoljeno'. Kot tak se je že 21. marca 1939 odločil za nov podvig in zahteval od Litve, da 'Nemčiji vrne' Memelsko ozemlje. Litva se ni upirala. In še isti dan je triumfalno v Memlu, pozdravljen od pripadnikov svoje pete kolone, ki ga je popolnoma 'zakonito' poklicala, saj je imela v upravi tega ozemlja večino. Res je bilo to ozemlje ob Baltiku, ki je mejilo na Vzhodno Prusijo, neznanost proti Češki, toda vseeno je bil 'košček', o kakršnem so na Zahodu prav te dni govorili, da ga na miren način ne bodo pustili, da bi ga zasedel Hitler. »Niti koščka več!« so hrumeli še včeraj, pa so ga vseeno prepustili Hitlerju, ne da bi se mu z orožjem postavili po robu, kakor so hrumeli na Zahodu dan po Hitlerjevi zasedbi Prage.

Tudi Mussolini se zaradi Memla ni razburjal. Njega je skrbel Jadran in Sredozemlje, ki ga je smatral za domeno Italije. Bal se je, da bi mu Hitler iztrgal hrvatski plen z Dalmacijo, ki jo imajo fašisti za 'terro italianissimo'. Zato se je njegov zet in zunanji minister grof Galeazzo Ciano di Cortellazzo te dni tako pogosto sestajal z Mačkovim odposlancem italijanskega porekla inženirjem Carneluttijem. »Njegov brat je bil celo v italijanski konzularni službi,« je Ciano zapisal o Carneluttiju in zabeležil prvi vtis, ki ga je ta Mačkov agent in izdajalec jugoslovanske države napravil nanj ob prvem srečanju 20. marca 1939: »V začetku razgovora je bil skrajno vznemirjen in me obzirno rotal, naj ohranim tajnost njegovega poslanstva, ker gre za glavo, če bi v Beogradu zvedeli za njegov obisk. Na kratko sem si zapisal, kar mi je rekel: Hrvatje so sovražniki Nemcev, toda vseeno so pripravljeni, da padejo v naročje Berlina, če jih mi odbijemo. Če ne mi, pa Nemci, samo da se rešijo srbskega jarma. Kot program je navedel to, kar sem že slišal od Bombellesa: razgovori, da bi v Beogradu dosegli avtonomijo za Hrvate. Če bi ti ne rodili uspeha, vstaja, zahteva po italijanski vojni pomoči, ustvaritev hrvatske republike, ki bi bila povezana z nami podobno kot Albanija (s pogodbami iz leta 1927 in 1928, ko se je Albanija oklicala za kraljevino in Zogu za albanskega kralja, — prip. p.), poleg tega carinska in denarna unija z Italijo, v drugi fazi, pa personalna unija z Italijo. Duce me je pooblastil, da sprejem hrvatski program...«

Naslednji dan se je Ciano vnovič sestal s Carneluttijem in mu svetoval: »Prvič, zahtevajte sporazum z Beogradom, četudi samo zato, da pridobite na času. Drugič: če vam to spodleti, dvignite upor in mi se bomo vmešali, zaproseni s strani hrvatske vlade. Tretjič, ne navezujte nobenih stikov z Berlinom in nas pravočasno obveščajte o vseh vaših akcijah!«

termika

Industrijsko in montažno podjetje za izolacije
Ljubljana, Kamniška ul. 25

razglašja prosta delovna mesta

2 VK ali KV strojnih ključavničarjev

za proizvodnjo v obratu Trata pri Škofji Loki.

Poskusno delo traja 3 mesece. Osebni dohodki po pravilniku o delitvi osebne dohodka. Nastop moč tako ali po dogovoru.

Pismene ponudbe pošljite na naslov Termika, obrat Trata pri Škofji Loki v roku 15 dni od dneva objave.

PRODAMO VEČJE KOLICINE SUHIH SKOBLJAN. CEV IN ZAGOVINE po 1,50 za prostorni meter. Prevoz si mora stranka oskrbeti sama.

Informacije po telefonu na št. 76-115.

LIP BLED
Lesno ind. obrat
Bohinjska Bistrica

MONTAŽA IN PRODAJA AVTOGUM V LESČAH

77 551

Splošno gradbeno podjetje Sava Jesenice

ponovno razpisuje prosto delovno mesto

vodjo finančno računovodskega sektorja

prosto delovno mesto z zagotovljenim družinskim stanovanjem

Pogoji: visoka strokovna izobrazba ekonomske oz. sorodne smeri in 5 let prakse v finančni službi, višja strokovna izobrazba z 10 let prakse v finančno računovodski službi. Obravnavane bodo vloge tudi tistih kandidatov, ki imajo polno srednješolsko izobrazbo in 15 let delovnih izkušenj v vodstvu finančno računovodskih služb oz. sektorjev.

Interesenti naj pošljejo pismene ponudbe pod oznako »razpis« najkasneje do 30. 6. 1971 na naslov podjetja, kjer lahko dobe vse podrobnejše informacije.

PREPLETANJE VOJASKEGA S POLITIČNIM DELOVANJEM

Okrožni vojno-revolucionarni komite je v prvih bojih avgusta 1941 zgubil tudi prvega člana Jožeta Janežiča. Ob pridobljenih izkušnjah, ki so jih dali prvi spopadi, je okrožno vodstvo ugotovilo tudi, da bo treba prilagoditi taktiko in organizacijo enot novim razmeram. Spet so začeli povezovati razbite posameznike in skupine, čeravno so Nemci na vso moč pritiskali za njimi, po terenu pa zganjali nasilje.

S pomočjo sodelavcev po terenskih organizacijah in posameznih zaupnikov je nekaj dni po razbitju bataljona pod Storžičem in na Dobriču okrožni sekretar Franc Vodopivec-Ciril spet zbral preostanek borcev. Okrog 20. avgusta 1941 so se sešli v gozdu ob Savi blizu Okroglega, ki ni niti 10 km zahodno od Kranja. Tam so se zbrali zato, da bi policiji, ki jih je iskala predvsem po hribih, zmešali sledove.

Na tem sestanku so pretresli vse zadnje dogodke in ugotovili, kakšne so posledice razbitja bataljona. Iz zbranih skupin so sestavili tudi novo enoto — Kranjsko-tržiško četo. Vanjo je bilo vključenih le devet borcev iz razbite Kranjske čete, ostali so bili iz Tržiča. Vseh je bilo 21. Za njenega komandirja je bil določen dotodanji komandant Storžiškega bataljona Jože Pesjak, za politkomisarja pa Anton Štefe.

Število borcev res ni bilo veliko, vendar so bili zdaj bogatejši za izkušnje iz zadnjih dni. Poleg tega — kar je bilo izjemno — jim zdaj ni primanjkovalo orožja. Nekaj pušk je bilo celo odveč. Zato so jih skrili za vodovod v gozdu pri Strahinju. Po razbitju bataljona so namreč tovariši, ki so se umikali čez mejo v Ljubljano, puščali orožje preostalim, ki so vztrajali v domači okolici. Ta maloštevilna

skega taborišča niso odkrili. Pač pa so naleteli na posamezne partizane. Eden izmed njih — Stane Bečan — je proti Nemcem tudi streljal.

Da bi Nemci okrepili svoje posadke v tem predelu, so že 9. septembra poslali v Tržič 66 mož iz 922. bataljona deželnih strelcev, ki so se vselili v staro tovarno usnja pri Polaku. Po zbranih podatkih o tržiških partizanih in aktivistih so Nemci iskali pobege partizane tudi v Ljubljani, in tiste, ki so jih našli, nekaj ustrelili med talci, nekaj pa jih poslali v taborišča.

Tudi v naslednjih dneh nemške patrulje pri iskanju partizanov okrog Tržiča niso imele uspeha. Medtem so partizani pregazili Savo in na drugi strani — na Mohorju — ostali okoli dva tedna. Potem so spet prešli Savo in se zadrževali v Udin borštu v bližini Strahinja. Nemci so jih spet večkrat iskali, a jih niso odkrili. Niso računali, da se zadržujejo blizu vasi in na robu gozda.

Četi se je v teh dneh pridružilo nekaj tistih, ki so se vrnili iz Ljubljane, trije novinci in še I. kranjska četa, ki je tudi prišla z Mohorja.

Ponoči na 20. september sta četi šli po hrano v mlin in na posestvo izseljenega Ivana Drinovca na Bistrice, kjer je bil vseljen nemški zaupnik. V opomin njemu in podobnim so vzeli dva prašiča, nekaj hrane in 100 kg moke. To je bila v teh krajih prva večja prehranjevalna akcija partizanov. Kruh iz te moke so dali peč zanesljivim ljudem v Strahinju in v Dupljah.

Naslednjo noč sta četi nameravali pretrgati telefonsko zvezo blizu Seničnega. Zaradi nesporazuma pa so se partizani pri tem začeli obstreljevati — dva sta zaradi opravičevanja prišla za ostalimi pozneje — in tako je ta akcija propadla. Streljanje partizanov so slišale tudi

<p>Pred praznikom v Preddvoru</p>	<h1>VSTAJA POD GORAMI</h1>	<p>Ivan Jan Iz kronike Kokrškega odreda</p>
---	--------------------------------	---

četa je imela tudi zbrojevko, ki so jo uporabljali že na Dobriču.

Takoj po obnovitvi enote so izvedli nekaj manjših akcij. To je vplivalo tudi na terensko delo, kajti četa je v okolici Kranja in Tržiča poiskala zveze z aktivisti.

Skupina kranjskih mladincev je tri dni za tem, ko so obesili Milorada Stošiča, požgala drog, na katerem je visel. Senčurski aktivisti pa so na cesti proti Naklem streljali na stražarje, ki so varovali filmski voz »Krad«. 1. septembra pa sta med Kranjem in Rupo dva aktivista ranila nemškega uradnika Freda Berra, vodjo okrožne hranilnice v Kranju.

Izvajanje drobnih akcij že kaže spoznanje, da bo tu in v tem času le s tako taktiko mogoče škodovati okupatorju, hkrati pa se samo tako obdržati v domačih krajih.

3. septembra 1941 so na Rupi zažgali Gorjančevo žago. Isto noč je pogorela tudi Remčeva žaga v Duplici pri Kamniku, kjer so izdelovali smučki za nemško armado. To je opravila Radomeljska četa. Zaradi tega so Nemci v podjetjih, ki so delala zanje, uvedli odtelej nočne straže.

6. septembra 1941 zvečer pa je kranjsko-tržiška četa, ki se je tedaj zadrževala v Udin borštu, odšla na izpolnjevanje dveh nalog:

Večja je uničila notranje naprave električne centrale v Pristavi pri Tržiču, ki je z električnim tokom napajala Tržič z okolice, poškodovali pa so tudi bližnji telefonski vod.

Manjša pa je ponovno poskušala zažgati žago pri kolodvoru. Požig žage pa je bil preprečen in partizani so se morali umakniti.

Da bi zbrisali sledove, so se partizani premaknili v strugo Bistrice, jo nekajkrat prekoračili in za seboj posipali tudi poper. Slednje zaradi policijskih psov.

Nemci so še ta dan pregledali trikot med Savo, Bistrice in Naklom, vendar partizan-

bližnje nemške posadke in takoj ugotovile, da se partizani obstreljujejo med seboj.

Po tem dogodku so se partizani zadrževali med Savo in Naklom, nekateri pa tudi nekaj dni pri Strahinju. Po tem so na raznih krajih z večjim ali manjšim uspehom iskali hrano: na Okroglem in v Marijinem domu pri Malem Naklem. Nato sta četi skozi Udin boršt prišli v Bašelj in v sosednje vasi. V Mačah pri Preddvoru so bili izdani in prišlo je do krajšega spopada. Naslednji dan, 25. septembra 1941, so partizane zasledovali številnejši orožniki, a do srečanja ni prišlo, kajti četi sta se vrnili v Udin boršt. Od tam so na cesti proti Golniku napadli nemški avto, a jim je pobežnil.

Zaradi neprestanega zalezovanja je pretila nevarnost, da bodo Nemci prej ali slej partizansko četo v Udin borštu dobili in razbili. Komandir Jože Pesjak je zato četo razdelil na tri dele.

Ena teh skupin je še ostala v Udin borštu, druga pa se je še dva tedna zadrževala za Strahinjem in pri Okroglem nad Savo. Ta teren jim je bil najbolj domač in v bližini so imeli dobre sodelavce. Tretja skupina, ki je bila najštevilnejša, pa je pod Pesjakovim vodstvom spet odšla čez Savo in pod Mohor. Tja se je tedaj vrnila tudi I. kranjska — Nartnikova četa.

Prva skupina je medtem v Križah 2. oktobra ponoči nalepila lepake s pozivi k uporabi in grožnjami izdajalcem ter nemškim voditeljem.

Druga skupina, ki je bila vse huje zasledovana, se je zaradi nemškega pritiska in zaradi spoznanja, da bo vojna dolgotrajnejša kakor je bilo mnenje spočetka, začela omahovati in se pripravljati na umik v Ljubljano. To je 10. oktobra 1941 nekaterim tudi uspelo. V tem času je ta skupina prvič zasedla znamenito jamo pri Okroglem.

Mallorca — Španija v malem

Iznajdljivi fotografi

Vsak je dobil na mizo pristno špansko črno vino »tinto«, kar je očito predstavljalo skupaj s plesi napovedano presenečenje Inexa. Kmalu so bila naša omizja polna celih baterij buteljke, ki so se, nenavadno za tamkajšnje razmere seveda, hitro praznile. Medtem pa je na drugi terasi spretni fotograf že molče razstavil velike fotografije, nalepljene v okusen ovitek, na katerih smo bili vsi po vrsti fotografirani, ne da bi vedeli kdaj. To smo doživeli že pri kartuziji na Valdeemosi, kjer smo plačali za fotografijo 40, tu v Pueblu pa kar 50 pezeta. Na ovitku z zunanje strani je lepa fotografija objekta in nekaj folklornih motivov. Jasno je, da smo si vsi želeli ta spomin. Ob tem smo se nehoče spomnili domovine, kjer razen redkih vsiljivih fotografov na jadranski obali, nikjer ni nobenega, ki bi znal tako hitro spretno in dobro zaslužiti in nevsiljivo primorati turista, da vzame, oziroma kupi svojo fotografijo. Najbrž se našim zdi vse preveč tvegano in težko. Potlej se pa čudimo in se bomo najbrž še čudili, kako da pri nas tuji tako malo potrošijo.

Za malo pezeta malo muzike

Tudi naslednje dni smo izkoristili za izlete in ogled krajev, bodisi kolektivno z avtobusi, bodisi posamezno na svojo pobudo peš ali z mestnim avtobusom. Nekateri so si ogledali znamenito tovarno pravih španskih perl v mestu Manacor, veliko in nadvse zanimivo podzemeljsko jamo Arte pri Porto Cristu na jugovzhodni obali otoka, ter se peljali skozi pravcati afriški rezervat, kjer smo lahko fotografirali divje živali.

Organizator je pripravil tudi večerni izlet na privatno andaluzijsko posestvo, kjer prikažejo turistom dresirane konje in pogoste z domačimi dobrotami, vse skupaj za 300 pezeta. Slednje je bil vzrok da prijave niso bile preveč številne.

Zaradi vse večje suše pezeta se je naslednje dneve večina odločala na krajshe obhode Palme in južne obale, kjer je več kot 12 km dolga peščena plaža z modernim hotelskim območjem Pastilla.

Glavno mesto Palma

Mesto Palma leži v velikem zalivu, po katerem ima tudi svoje ime. Po zadnjih podatkih ima 260.000

prebivalcev, kar je več kot dve tretjini celotnega prebivalstva otoka. Poleg starega dela mesta, kjer je glavna zanimivost mimo že omenjenega Puebla še znamenita katedrala, druga po velikosti na svetu, kongresna palača ter več muzejev, od katerih je najpomembnejši na mestnem gradu Bellver Castle, ki ima stolpe z mlino na veter. V pristanišču so pretežno tovarne ladje, ki vzdržujejo zvezo z Barcelono in pa zlasti v sezoni jahte vseh mogočih svetovnih petičnežev. V mestu je dokaj živ avtomobilski promet, med katerim velja posebno omeniti zares številno in dobro organizirano taksi službo. Črno-beli fiat 1300 z oznako »taxi« smo lahko srečali dobesedno vsako minuto in ob vsakem času. Sferji so lepo, enotno oblečeni, vljudni in vsaj kar smo mi imeli opravka z njimi, pošteni. Vožnja iz Ciudad Jarrina do centra Palme so zaračunavali vsi enako — 20 pezeta.

Povsod sami spominki in obutev

Središče mesta tvorijo stare trgavske ulice in trgi. Lokali, trgovski ali gostinski, so razmeroma urejeni in dobro založeni z blagom. Takoj opaziš, da je največ prodajal z obutvijo, ki je precej bolj poceni kot pri nas. Tekstilni izdelki ne presežejo ravni naše kvalitete, lahko pa bi jih enačili z našimi cenami, ali pa jih celo presegajo. Zelo pogoste so tudi trgovine s spominkji in z značilno španskimi predmeti, ki kot smo lahko ugotovili, predstavljajo najbolj konjunktorno blago. Naši so bili najbolj navdušeni nad peštrim izborom sombrerov, od premera 1m do nekaj cm, vseh mogočih sabelj in bodal, črnih bikcev iz žametna, lesa, plastike, ali kovine, keramičnih in steklenih predmetov in nepogrešljivih kastanjet.

Posebnost Palme je tudi mestna tržnica v veliki dvonadstropni paviljonski stavbi, kjer človek lahko dobi resnično vse, kar želi. Od raznovrstne zelenjave, sadja, poljskih pridelkov do mesa vseh vrst in kvalitet po cenah, ki bi najbrž tudi naše gospodinjke spravile v slabo voljo. Seveda je bilo naše pozornosti najbolj deležno južno sadje, razne dišave in ribe, ki jih na naših trgih nikoli še nismo imeli priložnost videti.

Jošt Rolc

(Se nadaljevalo)

Ob 100. obletnici smrti pozabljenega pesnika

Antona Umka - Okiškega

Včeraj, 15. junija, je minilo stotniko leto od dneva leta 1871, ko je v koroških Trušnjah pod Svinško planino ugasnil komaj 33-letni profesor na celovški gimnaziji — Anton Umek-Okiški, pesnik, pisatelj in urednik Janežičevega »Besednika«.

Resda strune Umkove lire niso bile tako milozvočne kot Prešernove ali Jenkove, tudi duha Levstikovega ali Stritarjevega pesniškega snovanja niso dosegle — a vendar je mladi mož, po stroki slovenist, svojo življenjsko nalogo vestno opravljal, učil je gimnazijce ljubiti svoj materni jezik, razdajal se je kot urednik odinega koroškega slovenskega literarnega časopisa, zraven pa je pisal, pisal... In objavil svoje okorne verzice, ki pa so žal, pogrešali prave pesniške iskre. A so bili vendarle izliv dobrega človeškega srca — tako gledamo na Umkovo delo danes... V njegovem času pa je bil v ozkem krogu opismenjenih slovenskih ljudi gotovo cenjen, kot sta bila tedaj cenjena tudi pesnika Gregor Krek in Janez Bilc, oba zdaj tudi že zdavnaj pozabljena.

NJEGOV ROD

Rodil se je Anton Umek 12. junija 1838 na Okiču nad Boštanjem ob Savi na Dolenjskem. Ta prijazni vinorodni Okič je le eden od štirinajstih zaselkov, ki raztreseni po gričevju skupno sestavljajo večje krajevno družino Vrh. Kako majhni so ti zaselki, priča že sam podatek, da vsi skupaj štejejo komaj nekaj nad 500 prebivalcev. Poleg Okiča so tu še zaselki Dole, Drenovec, Gabrnik, Lepi dol, Lipoglav, Lipovec, Pleček, Pod Roviščem, Ravne, Sela, Stražki hrib, Topolovec in Volčja jama.

V Okiču, ki ima tudi podružnično cerkvico svete Ance, so na svojega rojaka-pesnika še vedno kar ponosni. Za stoletnico rojstva so mu vzdali na pročelje njegovega nekdanjega doma spominsko ploščo. Pobudnika te plemenite zamisli sta bila Umkova bližnja rojaka. Pok. profesor Josip Wester je napravil načrt in sestavil besedilo za ploščo; še živčni, zdaj že 83-letni, šolski ravnatelj v pok. Božo Račič pa je skrbel za organizacijo takratne slovesnosti.

In zdaj, po 33 letih, je spet Božo Račič organizator slovesnosti, ki bodo na Anino (t. j. 25. julija) na Okiču, jeseni pa v Trušnjah na Koroškem!

Ker so bili prebivalci Okiča kot tudi drugih obsavskih krajev med drugo svetovno vojno izseljeni — da bi dobili na njihovih posestvih prostor nemški Kočevarji — so

bilj Umkovi sorodniki tako razumni, da so spominsko ploščo pred preselitvijo kratkomalo ometali z malto — tako so jo rešili v današnji čas.

ZIVLJENJSKO DELO

Pesnik Anton Umek-Okiški res ni zaoral globoke brazde v našo književno njivo, toda za pičila leta, ki jih je po končanem študiju posvetil literarnemu delu, je bila bera vsekakor dovoljna.

Leta 1863 je kot petindvajsetletnik izdal dve knjigi:

Abuna Soliman; zložil Anton Umek-Okiški, v Ljubljani 1863, na svitlo dal in založil L. Jeran (strani 204)

Slovenska blagovestnika sveta Ciril in Metod, prigodbe in povesti v spevih, zložil Anton Umek-Okiški, v Celovcu 1863, natisnil Janez Leon (52 strani)

Leta 1865 je izdal svojo pesniško zbirko s preprostim naslovom »Pesmi«, zložil Anton Umek-Okiški, v Celovcu na svitlo dalo vredništvo Slovenskega Glasnika 1865 (strani 176)

Knjiga »Abuna Soliman« je pravzaprav slavospev Umkovemu rojaku dr. Ignaciju Knobleharju (1819—1858), začetniku misijonov v Sudanu in prvemu pionirju evropske civilizacije ob Belem Nilu. Med afriškimi domačini je bil »beli oče« izjemno priljubljen, tudi posebno ime je dobil od njih — Abuna Soliman.

Ni bil pa Knoblehar zgolj misijonar, razširjevalec krščanske vere in evropske civilizacije, bil je tudi zelo pomemben znanstveni raziskovalec dotlej še neznanih afriških področij. Skrbno si je zapisoval podatke o krajih, naravi, etnografiji in etnologiji. Hrabri naš rojak je prehodil celó kraje, ki jih dotlej beli človek še ni videl. Zato ni čudno, če Knobleharja tudi francoski pisatelj fantastičnih romanov Jules Verne v nekem potopisnem delu imenuje kot utiralca novih poti čez ekvatorialno Afriko.

V uvodni pesmi k »Abuni Solimanu« je Umek točno označil tek naše zgodovine:

*Večeru divje trume so pretile,
stoletja se je groze bal zapad.
Junake matere so tu rodile,
junaštvo gleda Sisek,
Beligrad.*

*Ko druge so strani se oblačile,
junaštvo kazal je Slovenec
rad;*

*Sumi naj Donava, Jadransko morje,
slovensko zmirom jasno je
obzorne.*

In potem še v pesnitvi, ki je prežeta od zagledanosti v slovensko domovino in nie

sinove Knobleharjevega kova, beremo takele vrstice:

*Na sercu njenem roža je pognala,
na blagem sercu tem razvila cvet,
končavša slavni tir junaških let,
ki čerpi Kamov rod osrečevala,
da nje ljubezni se je čudil svet.*
*Abuna Soliman! Naj pesem poje,
Slovenija je zibel dike tvoje!*

Povsem drugačen, bolj skeptik, se izkaže Anton Umek kot izobražen, razgledan profesor, v pesnitvi v čast slovenskima blagovestnikoma. Tu pravi:

*Al' bo, ko tisoč let spet mine,
osrečeni slovanski rod
v zavetju lepše domovine
obhajal še preslavni god?
Al' pa zastanejo tečaji
in času zginejo mejé
ter letom brazde, dnevom
krají,
sijalo sonce bo — kdo ve?*

Ali je bila že kal bolezní, ki je lila tak brezup v srce mladega slovenskega izobraženca?

»... VDARIL NA STRUNE.«

Pet let pred smrtjo je Anton Umek-Okiški zbral trideset svojih lirskih pesmi, tri sonetne vence, štiri gazele, devet sonetov in osem »pripovednih poezij« v knjižici »Pesmi«.

Ali je bil tako samokritičen ali pa le skromen, da je takole pospremil svojo pesniško zbirko: »Upam, da mi predragi Slovenci ne bodo zamerili, ker sem tudi jaz vdaril na strune. Izročam njih glase mladim prijateljem. Ako pa tudi sicer radost obudo v katerem kolj sercu, veliko bo moje veselje.«

Anton Umek-Okiški

V zadregi sem, ko izbiram, a izbrati ne morem nič takega, da bi dostojno predstavil Umkovo pesniško liro. Izvečine so pesmi domoljubne in utilitaristične, skoro take, kot si jih je želel pisar v Prešernovi »Novi pisariji«. Niso pohujšljive, nobenih tujk ni v njih, pač pa obilje domoljubnih čustev, naivne vernosti in čitalniškega leporečja. Če pa Umkovo pesniško vbadanje ni imelo kake posebne umetniške vrednosti, pa je bil njihov kulturni pomen nedvomen. Cas je bil tak, da je veljalo slehernu slovensko pisanje za zaslužno dejanje. Le to je skoraj neumljivo, da pri Umku ni čutili vpliva Simona Jenka in Frana Levstika, katerih pesniške zbirke so izšle prav v onem času.

Literarni zgodovinar dr. Anton Slodnjak tako sodi o Umku: »Ko je vpliv Koseškega že zamiral, so Anton Umek (1838—1871), Gregor Krek (1840—1905), Janez Bilc (1839—1906) in nekateri še manj nadarjeni epigoni vnovič poizkusili, da potegnejo slovensko pesništvo spet v območje bolj ali manj neprikritega utilitarizma.«

Kot primerek didaktičnega pesništva je tudi profesor dr. Jakob Sket v svojo Slovensko čitanko za 5. in 6. razred srednjih šol uvrstil prav Umkovo pesem »Morska roža«.

Nekatere pesmi Okiškega pa so svoj čas kljub vsemu tako ugajale, da so bile celo uglasbene za solospve in zbor. Sloviti slovenski komponist Benjamin Ipavec je napisal napev za »Mornarsko«:

*Ládija meni domovje,
polje neskončno morje,
klasi rumeni valovje,
kedar ga žarki zlate.*

Pesem so boštanski pevci zadnjikrat zapeli leta 1898 na koncertu v korist revnih šolskih otrok. Pevec je takrat vodil nadučitelj Alojz Račič. Splet naključij je hotel, da nadučiteljev sin Božo sedaj pripravlja slovesnosti v spomin pozabljenemu pesniku, boštanski pevci pa se spet vadijo, da bodo za obletnico na Okiču in ob Umkovem grobu v Trušnjah zapeli prav to pesem. Po tridesetletnem molku...

UREDNIK »BESEDNIKA«

Če z nismo mogli najti dovolj dobrih besedi za Umkovo pesniško delo, jih moramo pa izreči o njegovem urednikovanju. »Besednik«, kratkočasen in podoben list za slovensko ljudstvo, je kot 14-dnevnik izhajal od leta 1869. Začel ga je izdati Anton Janežič, po njegovi smrti pa je bila lastnica lista Karolina, vdova Janežičeva. List je izhajal v Celovcu, tiskal ga je J. Leon.

Kot urednik »Besednika« je Anton Umek dobesedno izgoraval — gotovo ga je že glodala slutnja bližnje smrti...

Urednikov značaj se dostikrat pokaže v izboru raznih novic in notic. Tu je izbor prost, pač po okusu urednikovega srca in miselnosti. Preberimo eno ali dve taki notici na zadnji strani »Besednika« z dne 1. julija 1869 (102 leti je že od takrat!).

Cebela. Tako je ime nove-mu delavskemu društvu, ktero so 6. dan junija osnovali v rojanskej čitalnici v Trstu. Zbralo se je bilo 46 udov in za prvomeštnika je bil izvoljen g. Cegnar, kteremu je pridanih 13 odbornikov. Društvo ima svoj pečatnik in lastno zastavo; zastava je bela in ima na enej strani panj ali ul, krog katerega brenčé bučele, na drugej strani pa je lopata in sidro, z rudečim trakom navskriž prevezana, z napisom »Marljivo.«

— To je med Slovenci prvo društvo te vrste in ima namen, da pospešuje delalcem težavni stan, kolikor mogoče. Zelo važna in potrebna so taka društva, zato Bog pomagaj vrlemu početju. G. B. Raič, odbornik tega društva spisal je o tem posebno knjigo, iz katere se da o tej zadevi natančneje poučiti.

Z veseljem je Umek registriral tudi tole pametno odločitev, (ki bi bila gotovo tudi danes, po sto letih, prav umestna):

Vojaki pridejo domu na delo. To je dovolilo vojaško poveljništvo v Gradcu. Kmečki fantje, ki so pri vojaki v Gradcu, Mariboru in Celji, bojo od 8. dne t. m. pomagali doma pri žetvi in setvi. Tri tedne smejo ostati doma.

Sodeloval je Anton Umek tudi pri »Glasniku« in drugih listih — a kaj ko je bilo časnikarsko delo že tedaj tako tiho in nepriznано, čeprav te-zavno in garaško.

SMRT V TRUŠNJAH

Kakih 7 km severozahodno od Velikovca, ob cesti proti Mostiču, leže samotne Trušnje, malo pomembna vasica. Tjakaj je žel umret na pljučnih bolni celovški gimnazijski profesor Anton Umek. Kar nehote mi pride v misel njegova pesem »Pozabljen pevec«, ki začinja takole:

*Stoji, stoji grob zeleni,
zor obseva ga rumeni.
V tihem grobu pevec spi,
truden pevec prešlih dni.*

*Zivel mirno prej v tihoti,
grob sedaj je na samoti,
čuti prejšnjih ni glasov,
ne živi spomin njegov...*

Res, spomin na pesnika Okiškega je že zbledel in grob njegov ždi v samoti. Toda ob 100-letnici smrti se s spoštovanjem in priznanjem radi oddolžimo njegovemu vzgojiteljskemu delu v Celovcu in za drobno zrnje, ki ga je s tako predanostjo nosil v našo literarno zakladnico.

Črtomir Zorec

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

216

Fric bi ji povedal, saj Lissauerja pozna. Po izbruhu vojne je istega dne kakor on prišel kot prostovoljec v kasarno, pa se mu je naborna komisija samo dobrodušno smehljala. Pesnik je bil kakor kak sodec in so ga zavrnil. Zato se je vojskoval proti dednemu francoskemu sovražniku in angleškimi degenerirancem s peresom in prisluzil visoko cesarjevo odlikovanje, njegov spev sovražstva pa je postal del vojne vzgoje po vsej Nemčiji. Tudi Fric je prve vojne mesece padel pod njegov pesniški vpliv in napisal nekaj pesmi v Lissauerjevem stilu in z Lissauerjevo tematiko, dokler se ni srečal z vojno na fronti. Takrat ga je zapustil 'patriotični navdih'. Vseeno pa ta hip čuti slabo vest, ko se zave, da je tudi sam prve vojne mesece ubiral Lissauerjeve stopinje. Zato molči, pa tudi kabaretski pevec, oziroma kabaretni pesnik, ki je napisal splet bodic, ki jih občinstvo z neprevelikim zanimanjem posluša, se ni hotel ukvarjati z Lissauerjem, marveč je Lissauerja povezal z nekim znanstvenikom, ki ima zasluge za mir, 'velike zasluge za mir, saj je s svojim izumom pomagal domovini, da ji ni bilo treba položiti orožja', ker je bila zaradi blokade ob čilski soliter, on pa je s svojim 'hokus-pokus vse to iz zraka dobil' in tako omogočil, da se je 'cesarski vojak še tri leta za cesarja boril'.

Kako naj drugače bi ušivi vojak brez vojne sploh čutil kaj je to mir. Zaslužni znanstvenik priskrbel je smodnik, zaslužni znanstvenik izumil je plin, na Ypru postavite mu spomenik, na Ypru postavite mu spomenik,

priskrbel je smodnik, izumil je plin, zasluge za Nobelovo res je dobil, bil je za mir, o, bil je za mir, saj sam ni nikogar, nikogar ubil.

»Na profesorja Haberja cika,« ve Fric. Profesor Haber je s svojimi medvojnimi izumi rešil generalni štab skrbi zaradi pomanjkanja smodnika in ima velike zasluge za vojskovanje s strupenimi plini. Danes je vodilni znanstvenik v biokemičnem inštitutu in (to Fric prav dobro ve) se še vedno ukvarja z raziskavami na tem področju. Zato je Fricu mučno, ko poslušja kabaretnega pevca, ki v svojih verzih obojsa znanstvenike, ki svojo znanost in sposobnosti prodajajo za uničevanje človeštva, potem pa celo prejemajo za svoje iznajdbe Nobelovo nagrado. Tudi profesor Haber jo je dobil. In to celo prvo povojno Nobelovo nagrado za kemijo, za izum, ki ga znanstveniki imenujejo Haber-Boscheva metoda za pridobivanje amonijaka, prav za metodo, ki je nemškemu generalnemu štabu omogočila 1915 prebroditi krizo pri pomanjkanju čilskega solitra. »Ali ne veljajo te puščice tudi zame?« Fric prebledi.

»Ti ni dobro, Fric?« ga gleda Stefi. »Bled si.«
»Ne, ne, nič mi ni,« odgovorja zmeden, vendar se ne more otrestiti misli, da tudi sam, ki je med vojno do dna zasovražil vojno, sedi sedaj kot svetnik za biologijo v vojnem ministrstvu. »Sicer pa je sedaj drugače. Vojne ne bo nikoli več. Vsaj take ne, kakor je bila svetovna. Nemci se ne bomo več vojskovali. Nažrli smo se je do grla,« je Fric o tem prepričan. Zato mu ni težko utišati vesti, ki mu jo je prebudil kabaretni pevec s svojimi kiticami, ki počasi izgublajo ost, ki bi ga še mogla raniti, saj so naperjene proti inflaciji in sedanjim razmeram, ki tarejo Nemčijo.

A kam bi s tem, a kam bi s tem, kar je pri nas kot noč in dan, zato naj nas razvesele razvesele in razžare plesalke. Naj sledi can-can.

To je kakor poživilo. Občinstvo (Stefi vidi samo Frica, drugi pa so kakor v megli) vzdihra.

Menda je tako tudi v Parizu, kjer je domovina tega, za moške oči tako vznemirljivega plesa. Slišati je odobravanje, vzklize v francoščini in angleščini, čeprav morda med občinstvom ni nobenega Francoza ali Angleža. Čas je, ko Nemci posnemajo svoje medvojne sovražnike in bi radi bili v vsem čim bolj francoski, čim bolj angleški ali čim bolj ameriški. Celo stari Rim v njegovem razkroju in razvratu posnemajo. To je moda in posledica inflacije, ki pa bo imela še hujše, še težje posledice, ki jih zdaj še nihče ne slutiti. Tista zadeva v Münchnu ne vznemirja nikogar, čeprav je v njej skrit rjav strup, ki bo nekoč zastrupil vso Nemčijo.

»Kakšen globok alt,« zašepeta Stefi, ko se po viharjem can-canu pojavi na odru izzivajoče oblečena ženska in poje pesem vlačuge iz »Vsele vdove«.

»To je ona. To je Trude Histerberg, lastnica kabareta. Baje jo obožujejo veliki umetniki. Sam Heinrich Mann je njen prijatelj,« ponavlja Fric, kar mu je pripovedoval Norbert.

A glej, saj je Norbert tu. Sam je. Pravkar je prišel. Pri vratih stoji in se s pogledom spreha po omizjih.

»Samo da bi me ne zagledal,« si Fric ne želi Norbertove družbe. Tale ponočnjakarski orjak mu ni bil nikoli pri srcu.

Fric bi rad odmaknil pogled. Toda prepozno. Norbert se mu že smehlja s svojim močnimi belimi zobmi in se približuje k njegovi mizi.

»To bo treba objaviti v časnikih, da se je tak samotar odlepil od doma. O, pardon, nisi sam. Kakšna lepota,« se Norbert priklanja, kakor da bi že prej ne videl, da ni Lehmann sam. »Pa saj to je gospa Stefi! Kajne, uganil sem... Nikar se ne čudite, gospa! Spoznal bi vas, ko bi vas srečal kjerkoli! Spoznal po sliki, ki jo že leta gledam vsak dan na Fricovi mizi. No, večni fant, vsaj predstavi me svoji nevesti! Tudi jaz vem za njen prihod, saj jo je oni osel...« se Norbert za trenutek zresni, ker je sam zaupnik Abwehra (tega niti Fric ne ve), nato pa popravi: »Tako se piše gospod, ki je prišel na ministrstvo povedat, da ste v hotelu... Ja, gospod Esel, navaden nemški človek.

Od fanta do moža (15)

Pismo nevesti iz leta 1935

Objavljamo pismo šmarskih deklet nevesti, ki je prišla v Šmarco iz Mengša. Pismo je iz leta 1935 in ga objavljamo dobesedno tako, kot ga je za našo rubriko prepisal Ivan Sivec.

»Draga nevesta!

Veseli je dan za Tebe, a za nas dekleta usoden trenutek prišel, zato smo se zbrala dekleta iz Šmarce in Ti, nevesta, to skromno pisemce napisale, da Ti bo ostal za spomin na začetek Tvojih srečnih dni ter Te tudi najprvo prav prisrčno pozdravljamo, kakor tudi vse navzoče, ki se danes veselijo s Teboj!

Druga nevesta! Prav iz srca Ti kličemo in želimo glasno vsi, ki tukaj zbrani smo, da ostaneš ljubezniva, zvesta in poštena še dolgo let! Nevestal

Bog Te živi v mladosti, blagostanju in sreči neminljivi. Kolikor žarkov svetlobe nam iz neba sijje, toliko sreče naj Ti venec vije. Tebi nevesta in Tvojemu cvetu, kmalu poročenemu možičku želimo, naj Ti na srcu počiva in s Teboj veseli dnevi uživa. Bog Te živi nevesta zdaj in vse veke vekomaj!

Prekrasen rožnat vrt stoji na slavni — lepi zemlji šmarski. Veliko rožic tam cveti in daleč njihov duh slovi. Najlepši nagelj je pač Franci zal, kateri je do Mengša pridišal in kateri bo kmalu pred ol-

tarjem stal in Tebi, nevesta, bo roko podal. Podaj mu veselo tudi Ti desnico, nato pa Bog živi ljubljeno dvojico.

Draga nevesta! Prosimo Te, da nam ne boš kratila staroslovensko navado in v tem interesu mislimo, da nas, šmarskih deklet, ne boš pozabila. Utrgala si iz našega rožnatega vrta najlepši cvet, katerega smo čuvale in negovale vseskozi, da je ostal čist, bel in nedolžen kot bela lili-ja in na katerega boš mogla biti vedno in povsod ponosna. Čuvale smo ga v viharni mladosti in ga bomo težko pogrešale, ker najlepši cvet bo iz vrta šel, zato žaluje celi šmarski zbor deklet. Ta cvet Ti bo v zaklad, zato ga boš morala čuvati, ljubiti in varovati. Kmalu boš stopila pred oltar, pred Bogom boš prisegla, katerega ne smeš nikdar zapustiti in v žalosti ga tolažiti. Tudi ženini ne sme pozabiti, da edino Tebi mora zvest in ljubezniv biti. Ker kmalu bosta pred oltar stopila in drug drugemu ljubezen in zvestobo obljubila.

Zato Vama me, dekleta, v tako resnem času, kateri je prišel za Vaju, želimo iz celega srca sreče, mir in blagostanje v novem zakonskem stanu! Želimo, da bi Vama bila pot novega življenja posuta vsa in povsod s cvetličami, da bi Vama sreča sad rodila in da bi vedno zdrava

bila. Pri družini in pri delu, da bi Vama dnevi vedno jasni bili.

In končno Te še enkrat lepo pozdravljamo in na žalost od ženina Francita slovo vzamemo, ker težko bomo ta najlepši cvet pozabile, katerega bomo za vedno izgubile. Za negovanje tega najlepšega cveta katerega smo čuvale tako skrbno in ga prihranile edino za Tebe, ker vemo, da bo tudi on s Teboj zadovoljen. Zatorej, draga nevesta, Te prosimo, da nam kaj za spomin in odkupnino daš. Na stotake se ne oziramo, a ti-sočake prav rade štejemo. Nevesta, s tem pismom se znaš skazati in nam Francita v zakon odpeljati in tudi dobro veš, če boš hotela pri njem spati, boš morala nam odstotke dati.

Ker najlepši cvet si iz naše srede izbrala, boš nam za čuvanje in odkupnino 1500 din plačala. Ker cenimo me ta najlepši cvet tako visoko, zato želimo, da tudi Ti nam brez odbitka izplačaš to. Dokler pa me odkupnine ne sprejmemo, ga tudi branimo, da ga nam odpelješ v zakon.

Nevesta, če hočeš Francita za moža dobiti, nam odštej, ker si bogata, 1500 din, pa bomo za vedno kvit.

Šmarska dekleta Vama želimo obilo sreče, mnogoštevilno družino in uškati stara leta, zadovoljna in zdrava,

kličemo živijo ženini in nevesta ter Vaju pozdravljamo.

Na dan poroke, 24. II. 1935 v Šmarci.»

Kljub večkratnemu ponavljanju misli in besedi je pismo zanimivo. Upoštevati moramo, da ga je napisala ena od deklet, ki ni bila ravno pisatelj.

Zanimivi so tudi podpisi na koncu pisma, ki zvane precej hudomušno: Jera Smuk pod vrbo ima trdo grbo; Reza Krvina ni nikoli sita vina; Ančka Kovar pa ljubi denar; Julia iz Dobenga se ne boji nobenga (Dobeno je kraj pri Mengšu); Cekarjeva Jera pa bo zmerila čreva; Francka Kvase ti bo poruvala lase; in Johana Jeras sprašuje, če imata kaj klobas.

Ivan Sivec

(Prihodnjič naprej)

Ohceti po starih šegah in navadah

Ko sta se Cemažarjeva Manca in Bošticov Lado iz Javor v Poljanski dolini pripravljala, da se poročita po starih šegah in navadah, nista pričakovala, da bo na ohceti toliko svatov. Ze dopoldne so prihajali. Do druge ure, ko so skozi vas zaropotali vozovi »balarjev«, se jih je zbralo več tisoč. Med njimi ni bilo malo predstavnic ženskega spola v širokih kriilih in z visokimi avbami na glavah in možakarjev v irhastih blačah, žametnih telovnikih in s krivci za klobuki. Tudi rdečih marel ni manjkalo.

Ženitovanje, ki so ga v nedeljo prikazali v Javorjah, je pred sto in več leti trajalo kar cel teden. V četrtek so vozili balo, v soboto in nedeljo sta se ženin in nevesta poslovila od vaških fantov in deklet, v ponedeljek je bila poroka, svatovalo — jedlo, pilo in plesalo pa se je vse do srede. Javorci so te stare običaje prikazali v dobrih dveh urah.

NAKLADANJE BALE

Pred Vrbanačevo hišo, nevostinim domom, so se ustavili vozovi. Balarji so z ženinom in starešino prišli po balo. Se preden so jo začeli nakladati, so se dobro namalicali in odžejali. In kaj je dal oče nevesti? Široko posteljo za dva, zibko, »kosme«, skrinjo, mentrgo, kjer bo mesila kruh, pino, pa škafe, sklede in sklednik, burkle in »kišto brclana«. Vse, kar bo potrebovala kmečka gospodinja. Bala je naložena in nevesta je že pognala prvega konja.

Toda balarji ne morejo peljati, ker manjka »pet kol«, velik kolač potice. Ko so dali na zadnji voz še tega, so konji potegnili.

SRANGA

Balarji so vriskajoč odpeljali proti ženinovemu domu. Toda že po nekaj sto metrih je bila pot zaprta. Javorski fantje so postavili šrango. Ocenili so vrednost bale in začelo se je pogajanje. »Glihalo so in glihalo« in ko je še starešina nekaj primaknil, so denar odšteli. Hoteli so odpeljati. Toda, joj! Petega kolesa ni bilo! Fantje so ga izmaknili nepazljivim balarjem. Da ne bi bila sramota še večja, so hitro primaknili še nekaj tisočakov.

PO NEVESTO

Ženin, drug, starešina in svatje, vsi v narodnih nošah so se ob spremljavi godcev izpod Starega vrha, ki so rezali poskočne viže, odpravili po nevesto. Nekaj sto metrov pred hišo jih je pričakala prva nevesta, ki je svatom z različni opravili kazala, kaj zna nevesta delati. Molzla je kozo, a je vse mleko teklo po tleh, delala maslo, a se ji je pinja prevrnila, predla, prala in zibala je. Ko je spreved prišel do nevestine hiše, je hitro smuknila vanjo in vrata zaklenila. Zato je starešina prosil gospodarja, naj odpre poštenim ljudem, ki so prišli po nevesto.

»Če ste lačni, tu imate klobase!« in iz hiše so priletele

trte za vozove. Toda svatje ne odnehajo. Poklicali so na pomoč vse svetnike in vrata so se odprla. Iz hiše je prišla nevesta, a ne prava, temveč stara in grda prva nevesta. Hotela je imeti ženina, a se je morala zadovoljiti z godcem. Nato so ponudili ženinu še teto in družico. Sele četrta je bila prava. Starešina je nevesto odpeljal proti cerkvi, ženin je odšel z družico. Vsi zvonovi so zazvonili, ko je bila poroka.

SVATOVANJE

Ženin in nevesta, sedaj že mož in žena in za njima svatje gredo proti ženinovemu domu. Na pragu jih čakata oče in mati. Zaželita jima srečo v zakonu in tašča izroči snahi »kuhovco«. Vsi skupaj so odšli v hišo, kjer se je začelo svatovanje. Javorci so ženinov dom napravili kar na odru za ples. Godci so godli stare viže, folklorna skupina domačinov pa je plesala stare plese.

Bohinjski kot Zoisa in Godca

»... se prepeva, da odmeva od gore...«

Tri desetletja OF, tri desetletja vstaje. In kot da še vedno živijo Zoisovi fužinarji, kot da zbuja besede Kajtimira, kot da še ni utihnila pesem Po jezeru... in kot da se tista decembrska vstaja 1941 pod vodstvom Tomaža Godca še ni pomirila. Tak je bil občutek ob vokalnem celovečernem koncertu iz 170 grl mladih iz vsega tega kota izpod Savice do Nomnja, ko so v petek, 11. junija, slovesno počastili letošnjo 30-letnico naše nove dobe.

Domala celotna bistriška šola, tri četrtine učencev višjih razredov iz vseh oddaljenih vasi od Gorjuš, Koprivnika do Jereke in Stare Fužine so skozi vse šolsko

leto hodili redno na vaje. Pripravili so 21 pesmi in prav toliko zbornih recitacij. Tako so pod vodstvom svojega učitelja dirigenta Albina Završnika prikazali v pesmi in recitaciji našo trdo in burno zgodovino, našo ljubezen do domače zemlje, našo samobitnost in v drugem delu sporeda našo podedovano revolucionarno tradicijo in pripravljenost na obrambo naše svobode in rodne zemlje. Besedila Davorina Jenka, Forsterja, Bora in drugih ter ob melodijah Antona Jobsta, Adamiča, Kozine, Vodopivca, Simonitija in drugih je bilo njihovo izvajanje verno, prepričljivo in doživeto.

Glasbeni kritik bi ob tem ocenjeval ubranost glasov, prehode iz tona v ton, iz fortissimo na piano in podobno. Verjetno bi imel same pohvale. Zlasti ob upoštevanju truda in časa učencev, pevcev iz teh oddaljenih gorskih naselij in ljubezen učitelja Završnika. Toda prevladuje misel o množičnosti. Od 240 učencev višjih razredov se jih je tisti večer postrojilo na velik oder kar 170. Le od kod taka množičnost? »Držimo se gesla,« kot je dejal Završnik, »da je petje v službi domovinske vzgoje.« In če bi govorili o koreninah narodne zavesti, potem bi morali priznati bohinjskemu kotu važno mesto, kjer popevke in jazz še niso izpodkopale tradicije, kjer še vedno živi rodbinsko izročilo, boj za obstanek, ljubezen do rodne zemlje, ljubezen do svojega, domačega.

Po celovečernem koncertu v Bohinjski Bistriji so se mladi predstavili še v Češnjici in na Koprivniku.

Predstava tega množičnega šolskega zbora, kot je povedal ravnatelj šole Franc Fi-

Zatem se je začelo svatovanje za vse. Plesalci se niso utrudili vse do zgodnjih jutranjih ur. Tudi za lačne je bilo preskrbljeno. Ajdovi štruklji z medom, zabeljeni z medom in maslom, domača salama, šunka in domač kruh so ustregli še tako razvajanim želodcem.

Mogoče ob koncu le še to, da se Manca in Lado nista vzela zares. Verjetno Javorci niso računali na toliko obisk in so bili prireditveni prostori nekoliko premajhni. Pa še vreme jim je nekoliko nagajalo. Drugo leto pa bo poroka že prava in upajo, da bo prireditvev postala tradicionalna.

L. Bogataj

ster, še ne kaže pester izvenšolske dejavnosti v bohinjskem kotu. Tudi pionirski zbor učencev nižjih razredov z 68 člani ima našudiran program in nastopa z velikimi uspehi. Zelo delaven je tudi literarni krožek, tamburaški zbor, foto krožek, fizikalni, biološki in kemijski, prometni, likovni in zgodovinski krožek, mladi planinci, njihovo šolsko športno društvo, ki je z letošnjimi tečaji zajelo kar 206 mladih smučarjev in vrsta drugih dejavnosti. Njihov pionirski odred med drugim skrbi za vse spomenike in obeležja NOB na njihovem območju. In to ob vseh težavah, saj se 53 odstotkov učencev prevaža iz oddaljenih vasi in naselij.

Sicer pa ta njihov uspeh ni nekaj novega. Ze od nekdanjih sankaskih, pevskih in drugih tekmovanj, v dejavnosti njihove pionirske zadruga in na drugih aktivnostih so zavzemali vidna mesta v republiki in tudi v jugoslovanskem merilu. Hodniki njihove šole so polni priznanj in pohval.

Dejavnost mladega bohinjskega rodu pa je sedaj hudo ovirana zaradi utesnenosti prostorov v stari šoli. Večina krožkov deluje v stari baraki, ki so jo prepeljali iz Jelovice. Tudi redni pouk je zelo oženjen. Toda gradijo novo šolo. Na referendumu so bili Bohinjci med prvimi v radovljiski občini, ki so visoko dvignili svoj »za«. Tako je predvideno, da se bodo že z začetkom šolskega leta 1972 preselili v nove, udobnejše prostore. Potem bo njihova pesem verjetno še močnejše zadonela in ob Savi navzdol nosila Jenkovo sporočilo in naročilo iz virov naše slovenske in jugoslovanske bitnosti.

K. Makuc

Zaključni koncert gojencev glasbenega oddelka v Gorjah

V avli osnovne šole Gorje so minuli četrtek priredili zaključni koncert, na katerem so se predstavili s svo-

jim znanjem mladi glasbeniki, gojenci glasbenega oddelka osnovne šole Gorje in Svobode Gorje. Pod vodstvom

predavateljev jeseniške glasbene šole so pripravili bogat program različnih skladb, pesmi in pesmic, ki so se z njimi izkazali gojenci vsih letnikov šole.

Glasbeni oddelek dela zelo uspešno že nekaj let. Učenci se učijo harmonike, kitare, melodike, flavte, klavirja in nekaterih pihal ter trobil. V šoli poučujejo tudi mlajše člane godbe iz Gorij.

Na zaključnem koncertu so gojenci pokazali precejšnje znanje, posebej zadovoljni so bili zlasti starši in drugi obiskovalci, ki so se koncerta udeležili v velikem številu. Na koncertu sta z uspehom nastopila tudi oba šolska zbora, pionirski in mladinski.

B.

Vse naše potrošnike butan-propan plina prosimo, da v roku 60 dni zaradi popravila in kontrole zamenjajo svoje jeklenke, ki jih imajo doma v uporabi ali v rezervi.

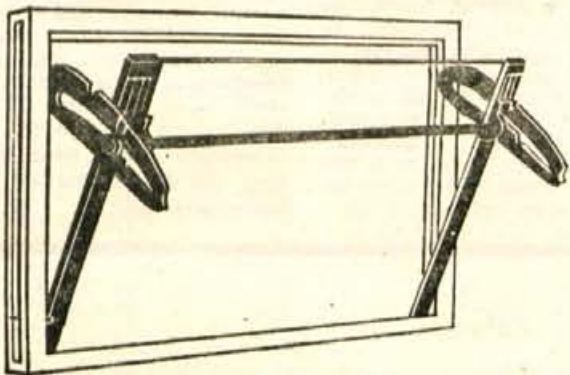
Od 25. avgusta 1971 dalje jeklenk, ki ne bodo kontrolirane, ne bomo več prevzemali.

VELEŽELEZNINA MERKUR
PE KURIVO KRANJ

Gorenjesavska 4

Beton ostane beton

BETONSKA OKNA INGRAD-ASSMANN
najbolj primerna za INDUSTRIJSKE OBJEKTE, SKLADIŠČA, GOSPODARSKA POSLOPIJA, DELAVNICE, GARAZE IN HLEVE

- konstrukcija betonskih oken je enostavna in funkcionalna
- ne korodirajo kot kovinska in niso občutljiva za vlago kot lesena
- uporabna za enojne zasteklitve
- okovje iz obstojne kvalitetne mase
- lahko vgradljivo, enostavno za odpiranje
- cenejša od klasičnih

Okna lahko kupite v vseh večjih trgovinah z gradbenim materialom ali pri podjetju INGRAD Celje.

ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

Nove naloge loških študentov

Pred nekaj dnevi je imel Klub škofjeloških študentov redni letni občni zbor. Poleg velikega števila članov kluba sta se občnega zbora udeležila tudi sekretar občinske konference ZK ing. Marko Vrničar in načelnik za družbene službe pri SO Škofja Loka Ciril Jelovšek. Študentje so se v pogovoru omežili predvsem na družbeni dogovor o štipendiranju in na tesnejše sodelovanje članov kluba pri izdelavi občinskega srednjeročnega načrta. Pri tem bi študentje sodelovali na ta način, da bi pisali diplomatske in seminarske naloge, ki bi bile zanimive za občino. O tem je že tekla beseda med škofjeloškimi študenti in predsednikom škofjeloške občinske skupščine Zdravkom Krvino in načelnikom za gospodarstvo Tincem Kokeljem.

Prav tako je bilo na občnem zboru zastavljeno vprašanje prostorov. Za zdaj ima

klub na razpolago le začasni prostor v obliki pisarne, ki je za nemoteno delovanje kluba precej premalo.

Tudi načrti za prihodnje so kar obsežni. Letos bodo poskusili pripraviti več ekskurzij za ogled podjetij v občini, da bi čimprej kar najbolje spoznali loško gospodarstvo. Nadalje se bodo udeleževali vseh pomembnih medštudentskih tekmovanj — letos so bili prvi na medštudentskem tekmovanju v smučanju na Golteh — in jih bodo nekaj tudi sami pripravili. Se posebno je bilo poudarjeno, naj se klub ne omeji le na delovanje na športnem in kulturnem področju, temveč naj bolj zaživi tudi družbenopolitično delovanje. Ob koncu so vsi poudarili, da je treba okrepiti sodelovanje z ostalimi študentskimi klubi, še zlasti s sosednjim novoustanovljenim Klubom študentov Poljske doline in gimnazijci. J. G.

Naloga Mire Pogačnik najboljša

Komisija pri Turističnem društvu Kranj, ki je vodila tekmovanje v pisanju šolskih nalog na temo čistoča, je končala delo. Učenci osnovnih šol kranjske občine so o čistoči napisali kar 3638 na-

log, od tega so 156 najboljših poslali komisiji. Največ nalog so napisali na osnovni šoli Franceta Prešerna, sledijo pa osnovna šola Lucijana Seljaka, Simona Jenka, Senčur, Staneta Zagarja, Cer-

klje in Preddvor. Osnovni šoli Jezersko in Predoslje se na razpis nista odzvali.

Strokovna komisija je izbrala deset najboljših nalog, ki so jih napisali: Mira Pogačnik (Simon Jenko), Polona Zgajnar (Preddvor), Janez Sagadin (Stane Zagar), Slavi Celjar (Senčur), Marjana Kežar in Mirjana Pavlin (France Prešern), Anica Korošec (Cerklje), Janez Jazbinšek (Lucijan Seljak), Alenka Mali (Simon Jenko) in Darja Gros (France Pešeren). Prvo mesto so prisodili nalogi Mire Pogačnik, drugo mesto je zasedla naloga Polone Zgajnar, tretja pa je bila naloga Janeza Sagadina.

V soboto, 12. junija, je 38 učencev, ki so napisali najboljše naloge o čistoči, odšlo na enodneveni izlet na Stajersko. Obiskali so Sempeter, Velenje, Soštanj in Mozirje, ustavili pa so se tudi pri spodnji postaji žičnice na Golte. Vodja izleta tovariš Dolinar nam je povedal, da so bili učenci izredno disciplinirani in da so bili navdušeni nad izletom. Prav tako je dejal, da so na izletu najboljšim trem podelili nagrade in da se bodo šolam zahvalili za sodelovanje v akciji April — mesec čistoče.

— Jk

Združenje učiteljev tehničnega pouka

Na četrtkovem posvetovanju predstavnikov občinskih organizacij ljudske tehnike Gorenjske, ki je bilo v prostorih muzeja v Mestni hiši v Kranju, so pregledali delo posameznih občinskih organizacij. Predstavniki iz Tržiča pa je poročal tudi o razstavi pionirske fotografije, ki jo je pripravila ljudska tehnika v Trzinu ob praznovanju meseca mladosti. Na razstavi so sodelovali mladi amaterji iz vse Gorenjske. Organizacija ljudske tehnike iz Radovljice pa pripravlja v soboto in v nedeljo zvezno tekmovanje brogarskih modelov. Tekmovanje bo na Šobčevem bazarju.

Člani ljudske tehnike vsako leto obiščejo kolonije v Novigradu in na Stenjaku, kjer pripravijo tečaje fotografiranja in kinopredstave ter sku-

šajo mladino koristno zaposliti. S tem veliko pomagajo vzgojiteljem. Sklenili so, da bodo letos skušali mlade spodbuditi za gradnjo letalskih, brogarskih in drugih modelov.

Ker so učitelji tehničnega pouka na osnovnih šolah velikokrat prepuščeni samim sebi in lastni pobudi, so na četrtkovem posvetovanju sklenili, da jeseni končno uresničijo staro zamisel. Ustanovili bodo združenje učiteljev tehničnega pouka. Združenje bo delovalo v okviru organizacije ljudske tehnike in bo med drugim pomagalo tudi pri sestavljanju podrobnih učnih načrtov tehničnega pouka.

Po posvetu so si predstavniki ljudske tehnike ogledali razstavo fotografij mojstra Petra Kocjančiča. L. B.

Kranjskogorci o turizmu

V petek zvečer so se v hotelu Prisank v Kranjski gori zbrali člani turističnega društva Kranjska gora in razpravljali o delu društva v preteklem obdobju ter načrtovali naloge za prihodnje. Občnega zbora se je udeležilo 140 članov in gostov. Udeležence je pozdravil tudi predsednik Gorenjske turistične zveze.

Kranjskogorski turistični delavci imajo še največ težav z menjalnico na Korenskem sedlu, ki jo bodo zaradi razširitve ceste morali ukiniti. Člani Turističnega društva pa se zavzemajo za to, da bi jo kakorkoli prestavili, saj pred-

stavlja glavni vir dohodkov. Nemalo težav imajo tudi z urejanjem komunalnih zadev v kraju.

V Kranjski gori bi radi ustanovili tudi sklad, v katerega bi vlagale vse delovne organizacije v kraju in tako prispevale za večji priliv turistov in večji turistični promet, saj bi morali za dobro počutje gosta še marsikaj urediti.

Na občnem zboru so podelili priznanja turističnim delavcem in tistim prebivalcem, ki so z ureditvijo svojih hiš in pročelij po svoje prispevali k lepši podobi tega turističnega kraja. D. S.

Mladinski klub v Železnikih

Pred kratkim so v Železnikih ustanovili mladinski klub. Čeprav so šele začeli delati, so mladi že polni načrtov in idej. Prostore so dobili v »Vili v vrtu« in jih tudi primerno opremili.

Mladinci Selške doline so vključeni v različne specializirane organizacije: SD Alples, taborniško organizacijo, šolsko športno društvo, planinsko društvo, kulturno dru-

štvo, avto-moto društvo in druge. Vse te organizacije imajo za svoje delo dokaj ugodne možnosti, saj jim materialno veliko pomagajo delovni kolektivi.

Mladinski klub pa naj bi združil interese vseh teh organizacij in sčasoma naj bi postal nekak idejni vodja mladine Selške doline.

— Ib

Izlet v München

Organizacija Ljudske tehnike v Radovljici je pred nekaj dnevi organizirala za članke poučni izlet v München. Ogledali so si gradnjo olimpijskega mesta, športnih objektov in druge tehnične zanimivosti bavarske prestolnice. Obiskali so tudi več muzejev.

— Ib

Polno gostišče ob jezeru

V nedeljo smo se oglasili v novem gostišču ob Planšarskem jezeru na Jezerskem, ki ga je pred kratkim preuredilo podjetje Central iz Kranja. V gostišču so nam povedali, da je obisk nad pričakovani, saj je lokal posebno ob sobotah in nedeljah nabit, veliko ljudi pa rado poseda ob mizicah pri jezeru. Okolica jezera je primerna za piknike. Enega od njih so se udeležili tudi gostje iz pobratene mesta Amberg, ki so bili na obisku v Kranju. Zvedeli smo, da v gostišču izredno radi zahajajo tudi domačini. V nedeljo smo opazili, da so delavci ob različnih za čevapčiče in različne komaj sprati nasitili lačne goste. Dobra jedila na žaru so namreč posebno gostišča ob Planšarskem jezeru na Jezerskem.

nesreče

Z MOPEDOM PO SREDINI CESTE

V petek, 11. junija, ob 14.15 je vozil po cesti četrtega reda od Martinj vrha proti Železnikom voznik osebnega avtomobila Franc Tušek iz Martinj vrha. V nepreglednem ovinku v vasi Smoleva mu je po sredini ceste pripeljal nasproti mopedist Alojz Koblar iz Martinj vrha, ki je vozil brez vozniškega dovoljenja. Voznika sta trčila. Pri tem je bil Koblar hudo ranjen in se zdravi na Polikliniki v Ljubljani. Materialna škoda znaša 3000 dinarjev.

NEPREVIDNOST PESCA

V nedeljo, 13. junija, se je pripetila na cesti med Naklom in Bistrico prometna nesreča zaradi neprevdnosti pešca. Dragica Cukvas je v bližini odcepa za Tržič nenadoma prečkala cesto. Stopila je pred osebni avtomobil, ki ga je vozil Oto Zaplotnik iz Kranja. Cukvasovo je zadel v desno nogo, tako da je omahnila na avto. Prepeljali so jo v ljubljansko bolnico.

ZAVOZILA V JAREK

V nedeljo, 13. junija, ob 20.45 sta se po cesti III. reda v Dobračevi pri Zireh peljala z mopedom domačin Jože Fakin in sopotnik Ivan Radej iz Nove vasi. Po 30 metrih vožnje sta zavozila v občestni jarek in padla. Oba so prepeljali v ljubljansko bolnico. —jk

s sodišča

Pred senatom občinskega sodišča v Kranju se je v četrtek, 10. junija, zagovarjal avtoprevoznik Ivan Maček iz Strahinja zaradi kaznivega dejanja davčne utaje (člen 235/I Kazenskega zakonika). Davčni upravi skupščina občine Kranj je po prosti presoji prijavil 48.000 din celotnega dohodka, ker ni vodil poslovnih knjig, niti ni izdajal faktur, čeprav ga je pristojni organ na to večkrat opozarjal. Skupščina občine Kranj pa je ugotovila, da je imel leta 1969 91.500 dinarjev celotnega dohodka in mu je od tega odmerila davek, ki ga je Ivan Maček že poravnal.

Ravnanje Ivana Mačka pa je tudi kaznivo dejanje, ker je posredoval krive podatke o dohodkih in se je s tem hotel izogniti plačilu obveznosti, ki presegajo 2000 dinarjev.

Sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo družbeno nevarnost takih dejanj, ki jih je težko odkrivati, posebno v primerih, če se poslovne knjige ne vodijo v redu, in višino zatajenih obveznosti. Olajševalne okoliščine pa so bile te, da Maček še ni bil kaznovan in da je obveznosti iz 1969. leta že poravnal. Mačka je zato obsodilo na 8 mesecev zapora pogojno za dobo štirih let in 2000 dinarjev denarne kazni. Ob tem je zanimivo tudi to, da Maček davka za lansko leto sploh prijavil ni.

To je bila sodba prve stopnje in ima zato Ivan Maček možnost pritožbe na okrožno sodišče. —jk

Nesreča v gorah

V soboto, 12. junija, se je ob devetih dopoldne na Koroškem Storžiču, ki je od mejnega prehoda na Jezerškem oddaljen približno 3 kilometre, hudo poškodoval inž. Bruno Bischof iz Ljubljane. Z izletniškim avtobusom se je

pripeljal do mejnega prehoda in z neko skupino odšel na Koroški Storžič, kjer se je ponesrečil. Rešili so ga gorski reševalci iz Kranja in ga prenesli na Jezerški vrh, od koder so ga prepeljali na kirurško kliniko v Ljubljano.

Skočila iz avtomobila

V soboto zvečer je M. J. iz Luše ustavila neznan osebni avtomobil in prosila voznika,

Neznanec vlomil v planinsko koč

Med nedeljo, 6. junija, in soboto, 12. junija, je neznanec vdrl v planinsko koč na Ratitovcu. Na silo je odprl vhodna vrata in prišel v pred-sobo. Iz shrambe je vzel nekaj jedil in denarja. —jk

da jo odpelje do Železnikov. Ko sta se pripeljala do Železnikov, voznik ni hotel ustaviti, temveč je vozil proti Zalogu. M. J. mu je zagrozila, da bo odprla vrata in skočila. Voznik se za opozorilo ni zmenil. M. J. je zato odprla vrata in skočila na cesto. Pri padcu je utrpela pretres možganov, se poškodovala po levj roki in dobila poškodbe po obrazu. Voznik je peljal naprej. Poškodovano so prepeljali na nezgodni oddelek v Ljubljano. —jk

Vloma v skladišče

Od petka, 11. junija, do ponedeljka, 14. junija, je neznanec vlomil skozi streho v tesarsko delavnico Projektovoga obrata na Kokrici. Nasilno je odstranil obešanko ter iz skladiščne omare vzel vibracijski vrtnalni stroj, vreden 1800 dinarjev. Storilec je nato nasilno zapustil kraj dejanja, in sicer skozi zabito skladiščno okno.

Vlomljeno pa je bilo tudi v skladišče št. 41 v tovarni Iskra v Kranju. Storilec je razbil okno in vzel z okenske police pisarniški material, ki je bil pripravljen za razdelitev, in sicer tri kompletne garniture grafos peres v vrednosti 666 dinarjev, garnituro rotiring 1581, iz katere je vzel samo držalo in pero, ter sedem peres rotiring 0,25. —jk

Avto se je vnel

V nedeljo, 13. junija, se je v zaselku Ravne pri Cerkljah na cesti IV. reda vžgal osebni avtomobil NSU princa, ki ga je vozil Jože Jarc iz Naklega. Ostali so le kovinski deli in znaša škoda približno 22.000 dinarjev. Ob vžigu je bila v avtomobilu tudi voznikova žena ter sinova. Vsi so se pravočasno rešili. —jk

Zahvala

Vsem, ki ste našo drago sestro in teto

Marijo Lavtar

spremili na zadnji poti, ji darovali cvetje, iskrena hvala. Posebna zahvala dr. Hriberniku, tov. Pavličevi, tov. Marici, tov. Kumru ter vsem, ki so ji stali ob strani in ji lajšali trpljenje. Hvala tov. Dovganovi Slavki za poslovilne besede, pevcem in godbi.

Družini Lavtar in Bergant

Kranj, 12. junija 1971

Strti od žalosti sporočamo, da je dotrpel naš ljubljani mož, očka, sin, brat, svak in stric

Dušan Reja - Zavadlav

tekstilni tehnik

Pogreb dragega pokojnika bo v sredo, 16. junija, ob 16. uri na kranjskem pokopališču.

Zalujoči: žena Marija, sin Miloš, hči Alenka, mama Iva, brat Božo z ženo Nado, družini Modic in Sajovic

Kranj, Maribor, Ruše, 14. junija 1971

Zahvala

Ob smrti naše drage sestre in tete

Marije Rozman

roj. Ousenek

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, sosedom in ostalim, ki ste jo spremlili na njeni zadnji poti in ji poklonili vence in cvetje. Posebna zahvala č. g. duhovnikom, vrtnarji Zlato polje za venec ter sosedom, ki so nam ob zadnjih trenutkih stali ob strani. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: bratje Joža z ženo, Matevž z družino, Janez z družino, sestri Neža in Ana ter drugo sorodstvo

Naklo, Polica, Kranj, Canada, 9. junija 1971

Zahvala

V 52. letu starosti nas je zapustil naš dobri in skrbni mož, oče, brat in stric

Jože Šmajd

Posebno se zahvaljujemo dr. Bajžlju, g. župniku, SGP Projekt, gasilcem, govorniku za poslovilne besede, vsem sosedom in botrom ter vsem ostalim, ki so nam stali v teh težkih dneh ob strani. Zahvaljujemo se tudi vsem za izrečena sožalja in poklonjeno cvetje ter prav vsem, ki so ga spremlili v njegov prerani grob.

Zalujoči: žena Francka, hčerka Joži, sin Milan, brat, sestre in drugo sorodstvo

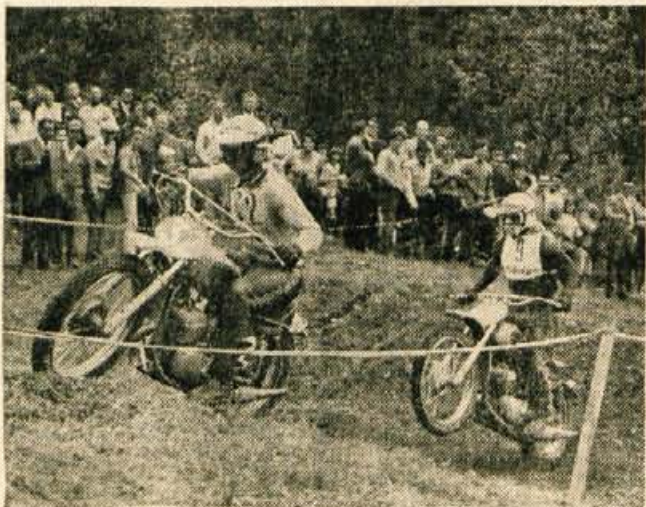
Predoslje, 14. junija 1971

Marcel Wiertz zmagal na Nagradi Ljubelja

Domačin Andrej Pivk je zmagal v krosu z mopedi na 1000 metrov dolgi progi. — Foto: F. Perdan

Gledalci so uživali ob vožnji odličnih tekmovalcev Kavinova iz SZ (9) in Hameršmida iz CSSR (32). Boj je bil odločen tri kroge pred ciljem, ko je Hameršmid nesrečno padel. — Foto: F. Perdan

Ekipa SZ, ki so jo sestavljali Gennadij Moisejev (1), Anatol Mandričenko (28), Vladimir Kavinov (9) in Pavel Ruljov (17), je zmagala v tekmovanju za Donavski pokal po ogorčenem boju s tekmovalci iz CSSR. — Foto: F. Perdan

Na standardni progi za motokros v Podljubelju nad Trzičem je bilo v nedeljo popoldne mednarodno tekmovanje za Nagrado Ljubelja in Donavski pokal. Zaradi izjemno kvalitetne udeležbe tekmovalcev iz 14 držav: Avstrije, Belgije, Bolgarije, CSSR, Danske, Finske, Madžarske, Nizozemske, Romunije, SZ, Švedske, Švice, ZRN in Jugoslavije je bilo med ljubitelji motokrosa čutili zanimanje za to prireditelje že nekaj dni pred tekmovanjem. Ze nekaj ur pred prireditvijo so se začeli zbirati najbolj navdušeni privrženeci tega atraktivnega športa ob progi in računajo, da se je do začetka prve vožnje zbralo na prireditvenem prostoru kakih 10.000 gledalcev. Verjetno bi jih bilo še več, če ne bi nekaterih zadržalo doma nestanovitno vreme. Na veliko veselje vseh pa dež prireditve le ni motil. Po pozdravnih nagovorih in predstavitvi reprezentanc pred tribuno je nad prireditvenim prostorom nekajkrat zakrožilo letalo, iz katerega je skočil padalec ALC Lesce-Bled Stefan Pesjak. Kljub precej močnemu vetru je s startno zastavico pristal točno pred tribuno in takoj nato se je že začel prvi tek vožnje.

Strokovnjaki so že pred začetkom napovedovali ostre in izenačene boje med tekmovalci iz SZ in CSSR. Niso se zmotili. Iz gneče 40 tekmovalcev je v prvi vožnji najhitreje potegnil s starta Kavinov (SZ), tesno za njim pa je prva dva kroga vozil zastopnik CSSR Hameršmid. Tekmovalca sta se kosala vse do desetega kroga, ko si je po ogorčenem boju Hameršmid vendarle priboril nekaj metrov prednosti. Gledalci, ki so vso dirko bučno navijali za tekmovalca iz CSSR, so tri kroge pred koncem ostali razočarani. Hameršmid je padel in zapravlil precej dragocenega časa. Zmaga Kavinova ni bila več vprašanje, nesrečnega tekmovalca iz CSSR pa sta prehitela še Belgijec M. Wiertz in Mandričenko (SZ).

V drugi vožnji se je slika ponovila. Takoj po startu je povedal Kavinov, sledila pa sta mu Belgijec M. Wiertz in Hlous (CSSR). V drugem krogu sta oba omenjena tekmovalca Kavinova že prehitela. Ze od prvega kroga pa je vse kazalo, da Kavinovu stroj ne dela brezhibno. Res se je po četrtem krogu ustavil pri mehanikih in zanj je bilo prvo mesto izgubljeno. Nemočen je opazoval konkurenta, ki so vozili mimo njega. Wiertz prvega mesta ni izpustil do konca dirke in je

zmagal pred Hlousom iz CSSR, Mandričenko (SZ) in Hameršmidom (CSSR), ki je na startu precej zaostal. Najboljši Jugoslovan je bil domačin Jože Zupin, ki je v prvem teku zasedel 15., v drugem pa 14. mesto. Po prireditvi mu je novinar Sportskih novosti iz Zagreba Drago Kranjc predal pokal tega časopisa kot najbolje uvrščenemu Jugoslovanu v dirki za svetovno prvenstvo v Karlovcu.

Med obema tekmoma so mladi tekmovalci iz slovenskih AMD vozili kros z mopedi na 1000 metrov dolgi progi.

Rezultati tekmovanja za Nagrado Ljubelja: 1. Wiertz (Belg.) 3 točke, 2. Mandričenko (SZ) 6, 3. Hameršmid (CSSR) 8, 4. Ruljov (SZ) 10, 5. Kavinov (SZ) 10, ... 10. Zupin (JUG) 29.

Donavski pokal: 1. Mandričenko (SZ) 30 točk, 2. Hameršmid (CSSR) 27, 3. Ruljov (SZ) 25, 4. Kavinov (SZ) 25, 5. Baborovsky (CSSR) 23, ... 9. Zupin (JUG) 19.

Donavski pokal — ekipe: 1. SZ 10 točk, 2. CSSR 8, 3. Bolgarija 6, 4. Jugoslavija I 5, 5. Madžarska 4.

Meddruštveno tekmovanje v krosu z mopedi: 1. Pivk (Tržič), 2. Zagar (Ljubljana), 3. Kreč (Kranj), 4. Božič (Ljubljana), 5. Ahačič (Tržič).

Tekmovanje je bilo dobro pripravljeno in je bila to tudi generalka za pripravo svetovnega prvenstva v motokrosu za motorje do 250 ccm, ki bo maja prihodnje leto v Trziču.

J. Govekar

Andrej Ahačič

Jože Zupin

Odprto prvenstvo Kranja v speedwayu Tokrat najboljši Albreht

AMD Kranj je v soboto organiziralo drugo letošnjo dirko za odprto prvenstvo Kranja v speedwayu z mopedi. Tudi tokrat je bila številna udeležba. Največ uspeha pa so imeli mladi tekmovalci iz Skofje Loke. Prvo mesto je zasedel Edo Albreht, pa tudi na tretje mesto se je uvrstil tekmovalac škofjeloškega AMD. Zmagovalec prve dirke Kranjčan Jože Fabjančič se je moral tokrat zadovoljiti s četrtem mestom, kljub vsemu pa vodi v končni uvrstitvi po dveh dirkah z eno točko prednosti pred Skofjeločanom Pintarjem. Kot kaže bo letos borba za prvo mesto mnogo trša kot je bila lani. Po dveh dirkah je vrstni red treh najboljših naslednji: 1. Fabjančič (Kranj) 61, 2. Pintar (Šk. Loka) 60, 3. Spendal (Tržič) 59 itd. V ekipni konkurenci je v vodstvu ekipa Tržiča. Zadnja, torej tretja dirka, pa bo na sporedu v septembru.

REZULTATI: 1. Edo Albreht (Šk. Loka) 32, 2. Marjan Zupančič (Ljubljana) 31, 3. Pavel Pintar (Šk. Loka) 30, 4. Jože Fabjančič (Kranj) 29, 5. Franc Spendal (Tržič) 28, 6. Danilo Meglič (Tržič) 27, 7. Roman Kreč (Kranj) 26 itd. J. J.

Tržiški alpinisti pojdejo v Chamonix

Po vrsti uspešnih alpinističnih podvigov v zimski in začetku letošnje alpinistične sezone pripravljajo tržiški alpinisti odpravo v Centralne

Alpe. Njihov cilj in izhodišča na točka je Chamonix.

Na pot nameravajo 18. junija, v Franciji pa bodo ostali 10 do 14 dni. Posebnost tržiške odprave je prav gotovo množičnost, saj bo štela kar 17 alpinistov in pripravnikov. Vodja odprave bo znani tržiški alpinist Luka Rožič.

V športnem življenju Trži-

ča ima odprava precejšen odmev. Materialno so jo že podprle tovarne ZLIT, BPT in tovarna pil »Triglav«. Pomoč pa so obljubile še nekatere tržiške delavne organizacije, kar je spričo uspehov, ki jih v zadnjem času dosega tržiški alpinistični odsek, prav gotovo pravilna in pohvale vredna odločitev. K.

Prvi del sezone gre h kraju

Atleti so doslej končali že vrsto pomembnih tekmovanj, predvsem pa vsa kvalifikacijska za atletske pokal Jugoslavije. V zveznem finalu, ki bo na sporedu 20. junija v Osijeku (mladinci) in v Senti (mladinke), bodo iz Kranja štartali: Kavčič, Vegnuti, Bitenc, Marko Prezlj, Paplerjeva in Miščevićeva.

V zvezni finale za člane pa so se uvrstili naslednji: Dušan Prezlj, Milek, Udovč, Kavčič, Franci Fister, Satler, Paplerjeva in Miščevićeva. V primerjavi z lanskim letom bodo letos nastopili v finalu atletskega pokala Jugoslavije štiri atleti več.

D. Zumer

Občinsko prvenstvo v streljanju

Najboljši Peternel

Kranjskega občinskega prvenstva v streljanju z MK serijsko puško za člane se je udeležilo nekaj več kot 50 tekmovalcev iz devetih strelskih družin. Zaradi spremenljivih vremenskih razmer so bili doseženi rezultati nekoliko slabši. Kljub temu pa je deset strelcev izpolnilo normo za nastop na republiškem prvenstvu.

Rezultati — posamezno: 1. Peternel (Sava) 253, 2. Lombar (Stane Kovačič) 251, 3. Černe 239, 4. Frelih 239, 5. Malovrh (vsi Iskra) 232, 6. Naglič (Stane Kovačič) 230,

8. Zagar (Stane Kovačič) 230, 9. Rozman (Iskra) 230, 10. Prestor (Stane Kovačič) 230 itd.; ekipno: 1. Iskra 940, 2. SD Stane Kovačič 930, 3. Sava 832, 4. SD T. Nadižar 826, 5. SD F. Mrak 808 itd.

B. Malovrh

Košarka

Kranj : Salonit 75 : 41

V prvenstveni tekmi II. slovenske košarkarske lige je v soboto ekipa Kranja katastrofalno premagala trenutno vodečo ekipo Salonita iz Anhovega. Kranjčani so že v 12. minuti povedli s 26:8. Domača ekipa je igrala zelo borbeno in požrtvovalno. S to zmago si je Kranj izboljšal možnosti za višjo uvrstitev na lestvici. Za ekipo Kranja so igrali: Centa 4, Zupančič 14, Lasič 21, Omahen 9, Bidovec 2, Čehovin 14, Ažman 6, Podlogar 4, Prosen 2.

J. Ažman

Poprečni rezultati

Na atletskega mitingu kranjskega Triglava so poleg domačih tekmovalcev nastopili še atleti celjskega Klavdivarja, Ljubljane in Olimpije. V posameznih disciplinah so bili prvi — moški: 200 m: Černe (Ljubljana) 23,6, 100 m: Kaštivnik (Triglav) 11,5, kroglja: Štimec (Olimpija) 15,12; ženske: 100 m: Brezar (Triglav) 13,2, daljina: Papler (Triglav) 45,4, kroglja: Papler 10,68; pionirji: 200 m: Zalocar (Triglav) 27,0; pionirke: 200 m: Blažek (Triglav) 38,0. D. Zumer

Plavalna šola

Jeseniški Plavalni klub bo tudi v letošnji sezoni organiziral več tečajev plavanja za učence osnovnih šol in druge. Tisti učenci, ki bodo obiskovali plavalno šolo, bodo razdeljeni v skupine. Šola bo trajala 10 dni vsak dan po dve uri. Ob vpisu bo moral vsak plačati po 20 dinarjev.

D. S.

Kranjska gora: Šešir 9 : 19

V polfinalni tekmi področnega tekmovanja za jugoslovanski rokometni pokal sta se v Martuljku pomerili ekipi Kranjske gore in Šeširja. V lepi, hitri in dinamični tekmi so bili tokrat uspešni gostje, saj jim je uspelo visoko pre-

magati domačine. Sodnika Bašar in Bevk sta odlično opravila svojo nalogo.

Rokometaši Šeširja se bodo tako torej v nedeljo ob 10. uri v Puštalu pomerili v finalu z lanskim področnim prvacom ekipo Dupelj. —dh

Popevka za streho

V nedeljo zvečer je bila na hokejskem igrišču Podmežaklo na Jesenicah uspela zabavna prireditelja Popevka za streho, ki jo je organizirala revija STOP. Dobiček prireditve je bil namenjen gradnji strehe nad drsalščem. Nastop naših znanih pevcev zabavnih melodij si je ogledalo več tisoč Jeseničanov. D. S.

Smučarski klub Trans-turist iz Skofje Loke je v nedeljo pripravil piknik za člane in članice. Smučarji so se popoldan zbrali v gozdičku v bližini znanega vešterskega mlina. Pogovorili so se o poletnem treningu in pripravah na prihodnjo smučarsko sezono. —lb

Slepi tekmovali v atletiki in plavanju

V soboto in nedeljo je bilo v Kranju 8. slovensko prvenstvo slepih v atletiki in plavanju. Največ uspeha so imeli Mariborčani, ki so zmagali v ekipni konkurenci v obeh disciplinah. Tudi zastopniki iz Kranja so se dobro izkazali, saj sta v Kranju osta-

la dva naslova republiškega prvaka. Najbolj se je izkazal Zdravo Pelhan, ki je zmagal v plavanju, 1. mesto pa je osvojil tudi v teku na 100 m, v skoku v daljino in v metu krogle. V ekipni konkurenci je Kranj v obeh disciplinah zasedel tretje mesto.

D. Zumer

Gorenjska nogometna liga

Prvak: Jesenice

V nedeljo so v gorenjski nogometni ligi odigrali zadnje kolo. Zabeleženi sta bili dve presenečenji. Letošnji prvak Jesenice je moral oddati točko Beli, pokalni prvak Senčur pa je na domačih tleh moral prepustiti premoč mladim nogometašem iz Naklega.

REZULTATI: Bela : Jesenice 3:3, Alples : Podbrezje 3:0, Senčur : Naklo 1:3, Kranj : Kropa 3:0, Trboje : Predoslje 2:1.

LESTVICA:	Jesenice	20	15	2	3	90:	27	32
Alples	20	12	3	5	89:	45	27	
Senčur	20	11	4	5	83:	31	26	
Kranj	20	12	2	6	59:	38	26	
Naklo	20	12	2	6	55:	34	26	
Trboje	20	9	8	3	51:	34	26	
Lesce	20	11	1	8	62:	39	23	
Predoslje	20	6	1	13	50:	78	13	
Kropa	20	3	5	12	42:	79	11	
Bela	20	3	2	15	31:	96	8	
Podbrezje	20	0	2	18	10:	121	2	

V mladinski ligi je bila med tednom odigrana le tekma Jesenice : Kranj, ki se je končala s 3:2 v korist domačinov. Naslov gorenjskega mladinskega prvaka so osvojili tudi v mladinski konkurenci Jeseničani.

LESTVICA:	Jesenice	16	13	1	2	51:	11	27
Triglav	16	11	3	2	48: <td>18</td> <td>25</td>	18	25	
Kranj	16	8	2	6	39: <td>37</td> <td>18</td>	37	18	
Tržič	16	2	1	13	18:	41	5	
LTH	16	1	1	14	12:	71	3	

P. Novak

1 vprašanje 3 odgovori

V ponovljenem so delavci Cestnega podjetja iz Kranja asfaltirali cesto skozi vas Dvorje pri Cerkljah, in sicer od Balanta do Afrina. Ker gre za investicijo, vredno 18 milijonov starih dinarjev in ker so prebivalci Dvorij s samopriskom, ki se je končal v nedeljo, 30. maja, zbrali 5 prebivalci Grada pa milijon dinarjev, smo se odločili, da se s tremi občani pogovorimo o pomenu novega asfalta na cesti skozi Dvorje in o samopriskom, ki je bil eden največjih letošnjih v kranjski občini.

● Franc Korošec iz Grada, član sveta krajevne skupnosti Grad in občinski odbornik: »V glavnem vodim lanko in letošnja akcija vaščanov. Lani smo namreč asfaltirali cesto Dvorje—Cerklje in kratek odcep pod vasjo v skupni dolžini 800 metrov. Pet starih milijonov smo zbrali s samopriskom, le za 200 metrov asfalta na območju KS Cerklje so prispevali sosede iz Cerklj. Letos smo se na sestankih vaščanov spet odločili za samopriskom, in sicer za asfaltiranje ceste skozi Dvorje, od Balanta do Afrina. Zakaj? Lani sem sam štel promet in ugotovil, da je ob nedeljah po prašni cesti v eni uri peljalo tudi po 50 vozil. In drugič. Denarja za urejevanje vaških cest v občinskem proračunu ni in zato smo se morali odločiti za ponoven samopriskom, ki je lahko rečem, uspel 99-odstotno. Težav bi bilo manj, če bi bili zares vsi za to, tako pa smo morali nekatere prepričevati. Vsak je moral od hiše dati 30 tisočakov, od avtomobila ali traktorja 15 tisoč dinarjev, če je hiša ob cesti, je moral

dati še deset jurjev, razen tega pa vsak za delo sposoben 5000 starih dinarjev ali 10 ur prostovoljnega dela. Tako je prišlo v Dvorjah na hišo od 40 do 97 jurjev. Lani pa prav toliko. Cesto je asfaltiralo Cestno podjetje iz Kranja in upam, da bodo do 20. junija asfaltirani tudi priključki, ki jih bodo plačali vaščani še posebej.«

● Ivan Hudobivnik iz Dvorij, kmet: »Brez samopriskom asfalta na cesti zanesljivo še ne bi bilo. Večina vaščanov je bila enakega mnenja, le redki so bili proti. To je za nas velika pridobitev, saj nas je zaradi gostega prometa stalno motil prah. Tudi precej vaščanov ima že motorna vozila. Za lanski in letošnji prispevek sem dal prek 170.000 starih dinarjev in vedno bom rad dal za vsako stvar, ki je vasi v korist. Sama KS ima premalo denarja. Glavne komunalne probleme imamo res rešene, vendar bi rad, če bi uredili še potok skozi vas in hudournik nad vasjo, ki ob nalivih škodi poljem. To je v petletnem planu krajevne skupnosti.«

● Franc Zorman iz Dvorij, kmet: »Lani in letos sem za samopriskom dal prek 300.000 dinarjev. Sprva je bilo težko dati toliko denarja, sedaj pa se nam zdi prav, ko končno vidimo, da je asfalt položen. Prah ne bo in kar je najvažnejše, vas bo lepša. Prej se zaradi prahu hiše ni splačalo urejevati. Mislim pa, da bi bilo dobro v zgornjem delu vasi urediti še krožno pot. Prebivalci tega dela vasi so tudi dali za naš asfalt. Če sem za samopriskom? Vedno sem bil prvi, če je bilo treba dati za stvar, ki je v dobro vasi. Se bom dal, samo če bom pri moči in zdravju.«

J. Košnjek

GRADITELJI! ALI ŽE IMATE VRATA ZA VAŠ DOM?

Za vas imamo pripravljena:

NOTRANJA VRATA

FURNIRANA VRATA

- mahagoni
- teak
- afrormosia
- okume
- hrast
- brest

ULTRAPAS VRATA

- vrata za pleskanje
- vezane plošče
- lesanit

VHODNA VRATA

- macesen
- smreka
- hrast
- framire

GARAŽNA VRATA

- dvokrilna
- dvižna
- v izvedbah kot vhodna vrata

Preden se odločite za nakup, si oglejte izdelke pri nas na Bledu ali v poslovalnicah LESNINE in SLOVENIJALESA! Zahtevajte ponudbe in cenike!

LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE BLED LJUBLJANSKA CESTA 32
telefon 77-384, telex 34525

Obisk varaždinskih kulturnikov v Bohinju

V soboto in nedeljo so se mudili v gosteh v radovljiški občini kulturniki iz Varaždina, člani delavsko prosvetnega društva SLOBODA Varaždin. Z njimi ima ZKPO Radovljica že večletne stike. Kulturniki iz Varaždina so vrnil obisk umetniškimi skupinam iz Radovljice, ki so se nedavno tega mudile v sosednji republiki Hrvatski; to so bili gojenci glasbene šole Radovljica in člani mladinskega pevskega zbora Podnart.

Letos so Varaždinci bili gostje delavsko prosvetnega društva SVOBODA iz Bohinjske Bistrice. Tamkaj so jih sprejeli bohinjki kulturni in

turistični delavci in predstavniki družbenopolitičnih organizacij in kulturne skupnosti Radovljica. Bohinjki pevci, člani folklorne skupine in recitatorji so gostom iz Varaždina v soboto zvečer priredili v hotelu Jezero lep kulturni večer s programom domačih pesmi in plesov. V programu so sodelovali tudi pevci iz Varaždina.

Osrednja kulturno turistična prireditev je bila v nedeljo popoldan na zanimivem prizorišču POD SKALCO. Tamkaj so člani delavsko prosvetnega društva SLOBODA iz Varaždina izvajali samostojen program v čast 30-letnice vstaje jugoslovanskih narodov. 70-članski zbor ter folklorna skupina z instrumentalnim ansamblom so se predstavili s pestrim izborom skladb, pesmi in plesov iz zakladnice jugoslovanskih narodov. Dirigent mešanega ter moškega zbora Zvonko Ivek ter koreograf in vodja folklorne ter instrumentalne sku-

pine Franjo Zelezjak sta oblikovala mogočno in celovito predstavo, v kateri sta se izražala množičnost, narodna izpovednost in melos narodne pesmi. Vse umetniške skupine so zelo navdušile obiskovalce, med katerimi je bilo največ turistov. Gledalci so občudovali tudi pisanost narodnih noš, lepoto in gibkost mladih plesalcev. V sporedu varaždinskih kulturnikov je sodeloval tudi orkester glasbene šole iz Radovljice pod vodstvom dirigenta Jožeta Ažmana.

Najveličastnejša je bila zadnja točka, v kateri je nastopil celotni zbor s pevci in folkloristi skupaj z orkestrom glasbene šole Radovljica. Izvajali so odlomek iz Gotovčeve opere ERO Z ONEGA SVETA. Ob zaključku so gostje in gostitelji izmenjali spominske darove ter zaželeli nadaljnega sodelovanja in krepitev prijateljstva in bratstva med obema krajema.

B.

Uredite si vaše denarne zadeve tako, da vam bo banka kar najbolj pri roki.

84 poslovnih enot LJUBLJANSKE BANKE vam nudi hiter, učinkovit in zanesljiv bančni servis!

Ljubljanska banka

pravi naslov za denarne zadeve!